

**Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020
Măsura 19 Sprijin pentru dezvoltarea locală LEADER
FONDUL EUROPEAN AGRICOL PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ**

Versiunea 6

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A MICROREGIUNII TARA OASULUI
JUDEȚUL SATU MARE**

**Aprilie
2016**

**Grupul de Acțiune Locală TARA OASULUI
Com. TURT, str. Piata Eroilor, nr. 18, jud. Satu Mare, România**

CUPRINS

INTRODUCERE	3
CAPITOLUL I: Prezentarea teritoriului și a populației acoperite - analiza diagnostic.....	5
1. Teritoriu și populație.....	5
2. Situația generală a economiei GAL TO.....	6
3. Analiza de mediu.....	8
4. Calitatea vieții și infrastructura de bază.....	8
CAPITOLUL II: Componenta parteneriatului	10
CAPITOLUL III: Analiza SWOT (analiza punctelor tari, punctelor slabe, oportunitatilor si amenintatilor).....	11
CAPITOLUL IV: Obiective, priorități și domenii de intervenție.....	17
CAPITOLUL V: Prezentarea măsurilor	22
CAPITOLUL VII: Descrierea planului de acțiune.....	71
CAPITOLUL VIII: Descrierea procesului de implicare a comunităților locale în elaborarea strategiei	75
Capitolul IX: Organizarea viitorului GAL - Descrierea mecanismelor de gestionare, monitorizare, evaluare și control a strategiei	77
CAPITOLUL X: Planul de finanțare al strategiei.....	81
CAPITOLUL XI: Procedura de evaluare și selecție a proiectelor depuse în cadrul SDL.....	82
CAPITOLUL XII: Descrierea mecanismelor de evitare a posibilelor conflicte de interese conform legislației naționale	84

INTRODUCERE

Situată în nordul-estul județului Satu Mare, în zona transfrontalieră cu Ucraina, Țara Oașului este una din cele mai originale, bogate, valoroase și specifice zone etnografice din România.

Țara Oașului este un teritoriu omogen, coeziv din punct de vedere social, caracterizat prin tradiții comune, identitate locală, simțul apartenenței, nevoi și așteptări comune din partea comunității.

Din punct de vedere morfologic, teritoriul este caracterizat de o varietate a formelor de relief, predominante fiind zonele colinare și relieful deluros și muntos de altitudine mică. Suprafețele extinse de păduri, pășuni și livezi influențează economia locală, activitățile tradiționale în zonă fiind pomicultura, creșterea animalelor (în special bovine și ovine), precum și prelucrarea lemnului și a produselor forestiere. În ciuda potențialului existent, produsele locale cu valoare adăugată sunt foarte puține, fapt datorat în principal lipsei facilităților de colectare, depozitare, ambalare, procesare și comercializare a produselor agricole.

Datinile și obiceiurile bine conservate ale Țării Oașului, patrimoniul cultural material constituit din situri arheologice și monumente istorice de interes național sau local, mediul nepoluat, cadrul natural și peisagistic atractiv, precum și existența resurselor de ape termale, sulfuroase și minerale constituie un potențial turistic valoros, dar insuficient valorificat.

Locuitorii microregiunii Țara Oașului sunt oameni mândri, harnici, pricepuți, ambițioși și doritori să aibă o calitate a vieții mai bună. Populația este predominant rurală (peste 80%), este echilibrată pe sexe, iar fenomenul de îmbătrânire este mai puțin accentuat față de situația la nivel național și chiar județean. Din punct de vedere etnic, ponderea cea mai mare a populației este deținută de români, urmată de maghiari. Celelalte etnii (inclusiv romii) au o pondere redusă, de sub 1%. Nivelul general de educație al populației este scăzut; aproape 50% din populație are maxim studii gimnaziale sau învățământ primar, cu o rată crescută a abandonului școlar și analfabetismului. Cea mai mare parte a forței de muncă disponibile este implicată în activități cu caracter sezonier (agricultura de subsistență și construcții) și în comerț. Lipsa locurilor de muncă și nevoia unor venituri decente și a unui nivel de trai mai ridicat au determinat un fenomen accentuat de migrație, în special în rândul tinerilor, către mediul urban și mai ales către alte state din UE. În teritoriu există zone sărace, cu valoarea indicelui de dezvoltare umană locală (IDUL) sub 55 și categorii de populație cu risc de sărăcie și excluziune socială.

Chiar dacă la nivelul teritoriului capitalul uman este slab dezvoltat, inițiativa antreprenorială este la un nivel mai ridicat față de situația din mediul rural la nivel național, fapt datorat în principal calificării, experienței și capitalului dobândit de cei care au lucrat în străinătate și s-au întors în țară sau au trimis bani familiilor, dar și nevoii de găsire de soluții alternative angajării. Cu toate acestea, nivelul de competitivitate al IMM din teritoriu este scăzut, lipsa instruirii și a formării profesionale continue, a utilizării unor tehnologii performante și a unor soluții inovative fiind printre principalele cauze ale acestei situații. În structura IMM, ponderea celor implicate în desfășurarea de activități precum mica industrie, servicii și turism rural este redusă, investițiile de acest timp necesitând atât know-how, cât și un capital uman și financiar adecvat.

Abordarea LEADER a cărei esență constă în promovarea de jos în sus a inițiativelor și activităților de dezvoltare de către comunitățile locale, având ca punct de plecare nevoile și potențialul endogen, identificate la nivel local, reprezintă soluția ideală pentru a genera valoare adăugată în teritoriu și a produce o schimbare socială, caracterizată de cooperare între actorii locali, adaptabilitate și o mentalitate flexibilă.

Grupul de Acțiune Locală Țara Oașului este o construcție instituțională la nivelul microregiunii, creată și consolidată prin parteneriatul dintre actorii locali publici, privați și ONG interesați în identificarea unor soluții locale creative pentru problemele existente la nivel local.

În perioada de programare 2007-2013, GAL Țara Oașului a făcut un prim pas pentru dezvoltarea unui set de acțiuni de intervenție care să contribuie la creșterea competitivității teritoriale precum și la crearea unei viziuni asupra viitorului acestei microregiuni, pentru a face față problemelor comunității, a aduce calitate și bunăstare. Cele 55 de proiecte selectate, a căror valoare contractată a fost 2.254.474 euro au contribuit atât la modernizarea exploatațiilor agricole, la crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi în domenii nonagricole, la încurajarea activităților turistice, cât și la atragerea tinerilor în activitățile agricole. Serviciile pentru populație au fost îmbunătățite ca urmare a investițiilor realizate de autoritățile publice locale, în special în diverse echipamente pentru dezapezire, salubritate sau lucrări edilitare.

Față de perioada de programare anterioară, când GAL Țara Oașului acoperea un teritoriu format din 12 comune din județul Satu Mare și o comună vecină din județul Maramureș, în prezent teritoriul cuprinde un număr de 13 UAT (12 comune și orașul Negrești-Oaș - considerat capitala Țării Oașului), toate situate în județul Satu Mare. Noua strategie de dezvoltare locală (SDL) care va fi implementată prin programul LEADER pune accentul pe cooperarea, sinergia și convergența inițiativelor la nivel local pentru dezvoltarea într-o manieră integrată și inovativă a teritoriului și construirea unui brand local.

Obiectivul general al SDL este ***favorizarea competitivității economice în Țara Oașului, obținerea unei dezvoltări echilibrate și diversificate a economiei locale, crearea de noi locuri de muncă, asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale, creșterea atractivității microregiunii și îmbunătățirea calității vieții locuitorilor săi.***

Pentru atingerea acestui obiectiv, SDL propune o serie de acțiuni de intervenție care vor contribui la valorificarea potențialului endogen și la creșterea competitivității, precum și la rezolvarea unor probleme sociale. Măsurile propuse vor încuraja inițiativele de cooperare, asociere și creare de rețele în scopul implementării unor proiecte de utilitate publică și/sau cu impact economic, social, cultural și natural. Vor fi sprijinite atât acțiunile de animare și transfer de informații și cunoștințe, cât și cele de investiții pentru dezvoltarea activităților tradiționale, a tursimului, procesarea și comercializarea produselor locale, valorificarea energiilor regenerabile, a potențialului IT & C, dezvoltarea infrastructurii la scara mică și diversificarea serviciilor de utilitate publică (educaționale, sociale, culturale).

Pentru atingerea cu succes a obiectivelor previzionate, GAL Țara Oașului intenționează să se implice în proiecte de cooperare inter-teritoriale și trans-naționale pentru schimburi de experiență și bune practici. Temele principale care vor fi abordate în proiectele de cooperare vor viza turismul și promovarea produselor locale și tradiționale.

CAPITOLUL I: Prezentarea teritoriului și a populației acoperite - analiza diagnostic

1. Teritoriu și populație

Microregiunea Țara Oașului este amplasată în partea de NE a județului Satu Mare, în zona transfrontalieră cu Ucraina, la aproximativ 50 de km de municipiul Satu Mare. Teritoriul prezintă o bună accesibilitate asigurată prin DJ 109 L, H și M, care sunt conectate la DN 1C și DN 19, este străbătut de calea ferată care leagă Satu Mare prin Orașu Nou, Vama de Bixad, iar transportul aerian este asigurat de cele două aeroporturi din Satu Mare, respectiv Baia Mare, amplasate la distanță de aproximativ 50 km fiecare. Microregiunea cuprinde Munții Oaș, începutul Munților Gutâi, Depresiunea Oașului și o porțiune din Câmpia Someșului. Relieful predominant este cel deluros și muntos de altitudine mică, ce nu depășesc 630-680 m, cu o medie de 250 m.

Grupul de Acțiune Locală Țara Oașului (GAL TO) acoperă o suprafață totală de **822,05 km² [C3 Teritoriu]** și o populație de **61062 de locuitori (INS, Recensământ 2011) [C1 Populație]** și cuprinde **13 UAT, din care 12 comune (Bătarci, Bixad, Călinesti Oas, Cămârzana, Certeze, Gherta Mica, Orasu Nou, Racsa, Tarna Mare, Tirsolt, Turt, Vama) și un oraș cu populație sub 20000 locuitori (Negrești Oaș). Ponderea populației urbane în totalul populației GAL TO este de 19,43%. Densitatea populației este de 74,28 loc/km² [C4 Densitatea populației].**

Analiza structurii populației microregiunii pe categorii de vârstă comparativ cu cea la nivel județean nu evidențiază diferențe semnificative [C2 Structura de vârstă], (categoria 0-14 ani - 15,98% la nivel de microregiune, fata de 15,67% la nivel de judet, categoria 15-64 ani - 73,76% la nivel de microregiune fata de 71,36% la nivel de judet, categoria 65 ani si peste- 10,26% la nivel de microregiune, fata de 12,96% la nivel de judet si 16,14% la nivel national). Ponderea mai redusă a populației în vârstă de 65 de ani și peste conferă anumite avantaje zonei. Deși populația rurală cunoaște un declin demografic, fiind în scădere și în curs de îmbătrânire, la nivelul GAL TO acest fenomen nu este atât de accentuat comparativ cu valorile la nivel național și chiar și județean. Declinul demografic la nivelul microregiunii provine din menținerea natalității la valori scăzute, sub nivelul de înlocuire a generațiilor și din migrația persoanelor tinere și a celor apte de muncă în zonele urbane mai atractive și în străinătate.

Analiza populației stabile a microregiunii după etnie evidențiază existența etniei maghiare, care deține o pondere de 6,95% în totalul populației stabile. **Etnia roma este foarte redusă (519 persoane), deținând o pondere de numai 0,85% din populația stabila a microregiunii.** Practic nu se poate vorbi de comunități rome la nivelul microregiunii, în 4 din localitățile microregiunii numărul persoanelor de etnie rromă fiind 0, iar în celelalte localități numărul acestora fiind foarte redus. O pondere mai ridicată a acestei minorități o regăsim în localitățile Tarna Mare (81 persoane - 2,15%), Turț (96 persoane - 1,72%) și Negrești Oaș (186 persoane - 1,57%).

Nivelul de educație al populației este scăzut, 31,51% din populația județului fără școală absolvită provenind din Țara Oașului. Aproape jumătate din populația cu vârstă de 10 ani și peste (49,95%) are nivel de educație maxim gimnaziu, procent cu mult mai mare decat același indicator la nivel de județ (34,78%), iar ponderea celor fără o școală absolvită este de 5,73%, din care analfabeți 2,74%. Valori inferioare față de indicatorii la nivel județean se regăsec și la celelate nivele de educație (preuniversitar și terțiar).

Oferta educațională pentru calificări în domeniul agricol și veterinar este insuficientă, aspect ce determină un nivel de instruire scăzut și inadecvat al fermierilor și managerilor de exploatații agricole. Formarea profesională continuă se află în stadiu incipient de manifestare, cu o participare redusă și limitată la programele de inițiere sau calificare în domenii nonagricole derulate în cadrul unor proiecte finanțate prin POSDRU 2007-2013. La finele anului 2014, numărul mediu al salariaților era de 6639 de persoane, iar populația stabilă ocupată era de 24198 persoane. Rata ocupării era de 45,78% [C5 Rata ocupării forței de muncă], mai redusă cu 15% față de cea existentă la nivel național și cu 23% față de cea la nivel județean. Acest aspect indică o ocupare insuficientă în zonă, precum și faptul ca există forță de muncă disponibilă. Lipsa locurilor de muncă și a alternativelor, inclusiv cele antreprenoriale, reprezintă principalele cauze ale fenomenului de migrație a forței de muncă din zonă în mediul urban și mai ales în alte state membre ale UE.

Analiza populației ocupate pe sectoare de activități ale economiei naționale indică o distribuție relativ echilibrată în cadrul sectorului primar (33,33%), secundar (34,04%) și terțiar (32,62%) [C11 Structura ocupării forței de muncă]. În sectorul secundar, cea mai mare pondere o deține populația ocupată în construcții (25,63%) și industria prelucrătoare (7,7%), iar în cel terțiar, populația este ocupată în activități ale gospodăriilor private de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu (10,69%), administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială (7,77%), în comerț (7,27%) și hoteluri și restaurante (2,37%).

2. Situația generală a economiei GAL TO

În 2014, numărul total al IMM active la nivelul microregiunii era de 1238, din care ponderea cea mai ridicată o dețin microîntreprinderile (88,77%). Numărul total de angajați ai IMM este de 6063. Densitatea IMM-urilor la 1000 de locuitori în anul 2014 la nivel de microregiune a fost de 20,27. Valoarea relativ bună a acestui indicator este determinată de existența în teritoriu a orașului Negrești Oaș care concentrează 49,11% din IMM-urile microregiunii. Analiza activității IMM după coduri CAEN, evidențiază faptul că numărul IMM cu activitate în sectorul agricol este redus - 40 de firme (3,49%), a căror cifră de afaceri reprezintă 4,97% din cifra de afaceri a IMM-urilor microregiunii și care au 185 de locuri de muncă (2,93% din numărul locurilor de muncă). Cea mai mare pondere o au IMM-urile din construcții (47,68%) și comerț (21,52%) [C10 Structura economiei], ceea ce denotă o pondere redusă a IMM implicate în activități precum mica industrie, servicii și turism rural, o slabă diversificare a activităților nonagricole și inexistența industriilor creative. În ciuda potențialului existent, firmele care activează în aceste domenii dețin o pondere de numai 9,7% (industria prelucrătoare), respectiv de 3,5% cea de turism. Industria alimentară este aproape inexistentă. În microregiune există doar 2 mici unități de prelucrare și conservare a cărnii, o unitate de prelucrare și conservare a legumelor și câteva mici unități de fabricare a pâinii și a produselor de patiserie. Studiul "Potential agricol și de procesare" realizat de MADR indică un potențial ridicat în UAT din microregiune, pentru următoarele categorii de produse agricole: prelucrare cereale și oleaginoase, colectare și procesare lapte, abatorizare bovine, ovine și caprine, prelucrare carne bovine, porcine, ovine și caprine. În contextul lipsei facilităților de colectare, depozitare, ambalare, procesare și comercializare a produselor agricole, fermierii din zona se confruntă cu probleme legate de dezvoltarea fermelor și cu incapacitatea de valorificare eficientă a produselor agricole pe lanțuri scurte și piețe locale. Această

situație generează un efect negativ asupra valorii adăugate, viabilității și nivelului de competitivitate al afacerilor, rezultând o serie de nevoi privind: **modernizarea fermelor și crearea de facilități de colectare, sortare, depozitare și procesare a produselor agricole, precum și valorificarea eficientă a produselor agricole pe lanțuri scurte și piețe locale, diversificarea activităților agricole din teritoriu cu activități non-agricole.** În teritoriul GAL TO există un **potențial încă nevalorificat, de recunoaștere și promovare a mărcilor locale prin includerea acestora în schemele de calitate UE.** Față de anul 2012, când erau înregistrate în registrul de atestare a produselor tradiționale 110 produse care proveneau din Țara Oașului, odata cu schimbarea metodologiei de atestare a produselor tradiționale, până la sfârșitul anului 2015, au fost înregistrați **doar 2 producători, cu un număr total de 10 produse tradiționale.**

În microregiune 5 localități (Calinești Oaș, Certeze, Orașu Nou, Turț și Vama) sunt incluse în Lista zonelor rurale cu potențial turistic ridicat. **Infrastructura turistică și serviciile turistice suport și de agrement sunt insuficient dezvoltate, iar promovarea turistică este deficitară și realizată în mod neprofesionist.** În sectorul Hoteluri și restaurante activează 40 de firme, din care doar 9 oferă facilități de cazare, având o capacitate totală de cazare de 266 de locuri, iar restul activează în domeniul restaurante și baruri. Capacitatea de cazare ar putea fi extinsă prin dezvoltarea de activități agroturistice în propriile locuințe, având în vedere că există un număr semnificativ de locuințe mari, construite după 1990 cu banii trimiși de populația din zonă care a migrat în alte state europene. **Sunt necesare investiții în turism atât în infrastructură cât și în acțiuni de promovare pentru consolidarea unui brand local.**

Serviciile destinate firmelor, populației și cele sanitare veterinare sunt slab dezvoltate. Există un deficit major de servicii de informare, formare profesională și consiliere a populației și un acces limitat al cetățenilor la informații despre agricultură și zootehnie, despre antreprenariat, marketing, locuri de muncă.

Agricultura nu are o pondere semnificativă în economia locală a microregiunii, este slab dezvoltată, fiind caracterizată de existența a numeroase gospodării neviabile din punct de vedere economic. În general se practică agricultură în ferme de subzistență și semisubzistență și nu agricultură intensivă. Chiar dacă anumite ferme și-au îmbunătățit dotările cu mijloace de producție mai moderne, există încă un număr mare de mici fermieri care lucrează cu mijloace rudimentare.

În structura pe categorii de folosință a fondului funciar cea mai mare pondere o dețin pădurile și alte terenuri forestiere (34,71%), urmate de pășuni și fânețe (29,24%) și terenurile arabile (24,13 %) **[C18 Suprafață agricolă].** În microregiune sunt întrunite o serie de **condiții favorabile dezvoltării sectorului zootehnic, care țin în primul rând de suprafețele însemnate de pășuni și fânețe.** Cea mai mare parte a efectivelor de animale sunt concentrate în gospodării individuale și în ferme zootehnice de dimensiuni mici. **Efectivele de animale din ferme au un nivel redus.** În total, la nivelul microregiunii erau la sfârșitul trim. IV 2015 5361 bovine, 32157 ovine, 6377 porcine, 2604 capre și 1271 ecvine. **Pe lângă zootehnie, ocupațiile tradiționale sunt cultura căpșunilor și pomicultura.** Suprafața totală ocupată de livezi și vii la sfârșitul anului 2015 era de 3785 ha, reprezentând 9% din suprafața agricolă, în creștere cu 850 de hectare față de anul 2011. Principalele culturi de pomi fructiferi sunt cele de pruni, meri, peri și cireși. Fructele sunt utilizate în special pentru producerea de băuturi spirtoase (palincă), produs tradițional specific zonei. În zonă există un interes crescut pentru conversia terenurilor ocupate de livezi în regim ecologic. Peste 600 de producători din zona au depus cerere de

conversie a terenurilor in regim ecologic si au primit certificarea terenurilor pentru o suprafață totală de 615,73 ha [C19 Suprafața agricolă utilizată pentru agricultura ecologică]. Cu toate acestea, populația nu cunoaște suficient avantajele acestei forme de agricultură și nici condițiile concrete de practicare și de certificare a produselor.

Fondul forestier acoperă 34,71% din suprafața totală a microregiunii [C29 Păduri și alte terenuri împădurite]. Valorificarea produselor silvice este la un nivel nesatisfăcător, datorită prețului scăzut și lipsei unor centre de colectare și prelucrare, pentru transformarea în produse cu valoare adăugată mai ridicată. Este necesar ca mici producători agricoli să-și aducă exploatarea agricolă în zona profitabilității, prin procesarea propriilor produse, de multe ori sub marca unor produse tradiționale sau produse ecologice. În acest scop, este nevoie de acțiuni de informare, dezvoltare de competențe și promovare a unor tehnologii moderne și inovative care să valorifice și rezultatele cercetării. Sunt necesare și investiții pentru crearea de facilități de colectare, sortare, depozitare și procesare a produselor agricole, dar și a unor forme de desfacere, în vederea realizării de produse cu valoare adăugată și valorificării pe piață.

Gradul de organizare a fermierilor este scăzut. In microregiune nu exista nici un grup de producatori recunoscut. Exista cateva asociatii profesionale ale crescătorilor de animale și producătorilor de palincă și două cooperative agricole. Chiar dacă în ultima perioadă se conturează o percepție favorabilă asocierii, sunt necesare acțiuni de informare și animare care să stimuleze crearea de rețele, cooperarea și asocierea.

3. Analiza de mediu

Mediul natural din GAL TO se caracterizează printr-o stare bună de conservare a resurselor naturale de aer, sol și apă, prin varietatea peisajelor tradiționale și printr-o remarcabilă diversitate biologică. Pe teritoriul GAL TO exista 3 situri Natura 2000, cu o suprafață totală de 7538,72 ha [C34 Zone Natura 2000], (9,95% din suprafața fondului funciar): 2 situri de importanță comunitară (SCI): Raul Tur (ROSCI0214) și Pricop - Huta - Certeze (ROSCI0358), cu o suprafața de 7421,63 hectare și o arie de protecție specială avifaunistică (SPA), denumită Lunca inferioara a raului Tur (ROSPA0068), cu o suprafața de 117,09 hectare. În 6 localități din teritoriul GAL există terenuri agricole HNV: Bixad, Cămârzana, Certeze, Negrești Oaș, Tirșolț și Vama. Anumite activități tradiționale din zonă (zootehnia, prepararea palincii) pot genera în timp efecte negative asupra mediului, de aceea este nevoie de măsuri de informare, conștientizare și educație ecologică în rândul comunității locale și de investiții care să contribuie la menținerea diversității biologice și a valorii de mediu a terenurilor.

4. Calitatea vieții și infrastructura de bază

Participarea redusă și accesul limitat la piața muncii duc la venituri precare și risc de sărăcie și excluziune socială pentru o parte importantă a populației din microregiune, indiferent de etnie. Analiza teritoriului prin prisma IDUL relevă existența a 2 localități sărace, cu IDUL sub valoarea de 55 (Racșa - 46 și Tarna Mare -52). Au fost identificate 4 localități care au comunități marginalizate: în rural - Bixad (sat Boinești), Tarna Mare (sat Bocicău), Vama (sat Vama) și în orașul Negrești Oaș (zone de tip mahala cu case, zone de tip mahala cu adăposturi improvizate și zone de tip ghetou cu blocuri și în foste colonii de muncitori).

Un alt aspect care are un impact negativ asupra dezvoltării economice și calității vieții este **deficiența infrastructurii educaționale, sociale și culturale și a serviciilor de bază care să răspundă nevoilor populației**. Condițiile de participare a copiilor la activități extrașcolare (sportive, culturale și recreative) lasă de dorit, o serie de unități din rețeaua educațională necesită modernizări și dotări, iar serviciile medicale trebuie extinse, fiind mai degrabă concentrate în Negrești Oaș. În comune lipsesc laboratoare medicale, laboratoare de tehnică dentară. De asemenea, nu există nici un cabinet de radiologie. La unele unități medicale sunt necesare dotări adecvate și condiții mai bune pentru prestarea serviciilor.

Fenomenul de îmbătrânire a populației și numărul mare de copii ai căror părinți lucrează în străinătate, contribuie la creșterea riscului sărăciei și marginalizării. Serviciile sociale oferite de instituțiile publice și autoritățile locale acoperă într-o măsură redusă nevoile locale. În zonă nu există nici un centru multifuncțional de servicii sociale. În acest context se impune **identificarea unor soluții pentru îmbunătățirea infrastructurii de bază și a calității serviciilor, prin cooperarea între actorii publici și privați din teritoriu**. Infrastructura necesită investiții pentru extindere, modernizare, dotări corespunzătoare, reabilitare termică, pentru folosirea unor surse de energie alternative sau pentru schimbarea destinației unor clădiri care în prezent nu mai sunt utilizate și se degradează. În sfera serviciilor publice sunt necesare servicii sociale, culturale și educaționale pentru persoane cu nevoi speciale, provenite din comunitățile marginalizate, familiile sărace sau care au membri ai familiei plecați din țară (copii, bătrâni), precum și pentru persoanele cu dizabilități.

Țara Oașului deține un bogat patrimoniu cultural material și imaterial, prin care se păstrează identitatea și tradițiile microregiunii. Peste 60% din așezămintele monahale sunt monumente istorice de patrimoniu de interes local. Există obiective de arheologie și arhitectură de patrimoniu de interes național (situri arheologice, muzeul etnografic al Țării Oașului - secția în aer liber), dar și obiective de interes local (muzee, case și gospodării tradiționale, ateliere meșteșugărești, expoziții de etnografie și artă populară). În ceea ce privește patrimoniul cultural imaterial Țara Oașului este o zonă etnofolclorică unică. Oașul și-a câștigat faima mai ales prin portul, tradițiile, obiceiurile, dansurile și țâpăriturile oșenești. O serie de meșteșuguri populare se mai păstrează și astăzi: împletitul, cusutul și brodatul, realizarea de podoabe populare. În Țara Oașului se desfășoară o serie de evenimente anuale culturale și religioase, cele mai multe concentrate în Negrești-Oaș. Printre cele mai cunoscute evenimente amintim: “Sâmbra Oilor”, “Zestrea Oașului - Festivalul Patrimoniului Țării Oașului”, “Festivalul Datinilor și Obiceiurilor de Iarnă”. Aceste evenimente nu sunt suficient de bine reprezentate la nivelul întregii zone și acoperă, în cele mai multe cazuri, sezonul sărbătorilor tradiționale. Deși datinile, obiceiurile, tradițiile, meșteșugurile tradiționale, muzica, dansurile și elementele de gastronomie tradițională se păstrează încă vii în Țara Oașului, acestea riscă să se piardă. Sunt necesare demersuri pentru încurajarea transmiterii lor din generație în generație, pentru salvagardarea patrimoniului cultural prin inventariere, repertoriere, includerea în baze de date integrate și pentru organizarea de evenimente care să acopere o arie mai largă a teritoriului și perioadele extrasezon.

Pentru a transforma microregiunea într-o destinație turistică atractivă, este necesar ca aceste resurse să fie susținute de o infrastructură turistică adecvată. Infrastructura de agrement este insuficient dezvoltată față de potențialul turistic al zonei. Există doar câteva trasee turistice, potențialul apelor termale din zonă este insuficient valorificat, iar

spațiile publice de agrement și recreere sunt foarte puține. O serie de **obiective culturale necesită investiții de restaurare și conservare și/sau dotare, pentru a le menține valoarea culturală.**

CAPITOLUL II: Componenta parteneriatului

Asociația Grupul de Acțiune Locală Țara Oașului este un parteneriat public-privat constituit în baza Ordonanței 26/2000, având în componența lui 42 de membri din care:

- 15 parteneri autorități publice, reprezentând 36%
- 17 parteneri din sectorul privat, reprezentând 41%
- 10 parteneri reprezentanți ai societății civile reprezentând 23%.

S-a urmărit constituirea unui parteneriat echilibrat și reprezentativ pentru microregiune, format din parteneri publici, privați și societate civilă conform Anexei 3. Ponderea partenerilor privați și ai societății civile reprezintă 65,12% din totalul partenerilor. Toți partenerii s-au implicat activ în procesul de elaborare a strategiei demonstrând un real interes pentru dezvoltarea microregiunii, pentru creșterea nivelului de trai al locuitorilor în microregiune.

SECTORUL PUBLIC:

Este reprezentat de 13 UAT-uri, din care 12 comune și orașul Negrești Oas, partener nou și Liceul Tehnologic „Anghel Saligny” din Turt. Un alt membru nou este și Consiliul Județean Satu Mare care și-a manifestat dorința de a sprijini asociația atât financiar prin intermediul unei cotizații anuale, dar mai ales în activitatea de susținere a fermierilor în amenajarea unui depozit local de legume-fructe. UAT-urile au aderat la teritoriul LEADER al Grupului de Acțiune Locală Țara Oașului, pentru programarea 2014-2020 prin Hotărâri de Consiliu Local.

Interesul partenerilor publici în dezvoltarea teritoriului este justificat de atribuțiile și de reprezentativitatea acestora, respectiv a populației UAT-urilor. Consiliul Local, prin responsabilitățile sale de mediator și catalizator al vieții economice și sociale, are îndatoriri ce privesc, printre altele, strategii privind dezvoltarea economică, socială și de mediu a localității, furnizarea serviciilor publice de interes local privind: educația, serviciile sociale pentru protecția copilului, a persoanelor cu handicap, a persoanelor vârstnice, a familiei și a altor persoane sau grupuri aflate în nevoie socială; sănătatea; cultura; tineretul; sportul; ordinea publică; situațiile de urgență; protecția și refacerea mediului înconjurător; conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, a parcurilor, grădinilor publice și rezervațiilor naturale.

SECTORUL PRIVAT:

Este reprezentat de 17 parteneri, majoritatea PFA, dar și Întreprinderi Individuale, SRL-uri din localitățile membre, care prin titularii/administratorii lor, dovedesc interes și implicare în dezvoltarea teritoriului prin prisma activității proprii, dezvoltării afacerilor prin accesarea de finanțări europene, disponibilității pentru participarea la viața asociativă.

Sectoarele de activitate ale partenerilor privați sunt: cultură vegetală combinată cu creșterea animalelor, cultivarea pomilor și a capsunilor, alimentație publică, consultanță, transport, activități recreative, zootehnie, lucrări de construcții.

Prin prezența lor în forme partenoriale cu sectorul public, reprezentanții sectorului privat aduc o contribuție importantă la soluționarea diverselor probleme comunitare.

Interesele sectorului privat se reunesc pentru a răspunde unor provocări și oportunități. Prin capacitatea de organizare și planificare, viziunea și realismul, întreprinzătorii contribuie la anticiparea și recunoașterea oportunităților pieței, la valorificarea resurselor, la soluții pentru modificarea metodelor și obiectivelor, la inovare.

SECTORUL SOCIETATE CIVILĂ:

Este reprezentat de 10 parteneri, asociații, unitati de cult, composesorat, din localitățile membre, prin președinții lor. Este un sector important, caracterizat prin mobilitate în ceea ce privește modul și direcțiile de acțiune, pentru reprezentarea intereselor grupurilor non-profit, de dezvoltare în diversele domenii ale societății civile.

Domeniile de activitate ale ONG-urilor partenere sunt: organizare de acțiuni umanitare, sociale și culturale în folosul tinerilor, activități de promovare și conservare a mediului, activități de promovare și respectare a femeii, activități de promovare și dezvoltare rurală, activități de organizare de evenimente turistice și activități de promovare a turismului, activități de apărare a intereselor crescătorilor de animale, activități de conservare și afirmare a identității culturale.

ONG-urile sunt recunoscute ca actori importanți în procesul de consolidare a democrației și de construire a unei societăți civile active, capabilă să-și susțină interesele. Prin intermediul lor, cetățenii sunt reprezentați și participă la guvernare, în cazul nostru, la guvernarea teritorială.

Prin participarea la elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală a teritoriului, ONG-urile sunt o portavoce prin care grupurile pe care le reprezintă își expun nevoile și contribuie la creșterea nivelului de participare a cetățenilor la procesul de luare a deciziilor.

În cadrul parteneriatului, există următoarele forme asociative reprezentative pentru microregiune:

Nr. crt.	Denumire entitate	Sediul	Domeniu reprezentativ
1	Asociația Tinerilor Ortodocși din Protopopiatul Oas	Oras Negrești Oas	Organizare de acțiuni umanitare, social și culturale în folosul tinerilor
2	Asociația Cutezanta	Localitatea Vama	Activități de promovare și conservare a mediului
3	Asociația Alternative	Oras Negrești Oas	Activități de promovare și respectare a femeii
4	Asociația Culturală Mara Oas	Oras Negrești Oas	Activități de conservare și afirmare a identității culturale
5	Asociația pentru Promovare și Dezvoltare Rurală "Gospodarul"	Localitatea Turt	Activități de promovare și dezvoltare rurală
6	Asociația Tara Oasului - Turism și Voluntariat	Localitatea Vama	Activități de organizare de evenimente turistice și activități de promovare a turismului
7	Asociația Crescătorilor de Animale „Gand Bun”	Localitatea Batarci	Activități de apărare a intereselor crescătorilor de animale

CAPITOLUL III: Analiza SWOT (analiza punctelor tari, punctelor slabe, oportunitatilor si amenintatilor)

ANALIZA SWOT TERITORIU

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> -Asezare geografica favorabila si acces relativ facil la cai de comunicatii -Zona pitoreasca, cadru natural atractiv cu forme diverse de relief -Patrimoniu cultural și natural bogat și divers -5 localitati din microregiune, din cele 10 localitati rurale ale judetului Satu Mare cu potential turistic sunt incluse in Lista zonelor rurale cu potential turistic ridicat -Resurse ale subsolului bogate (ape minerale, sulfuroase, termale) -Condiții favorabile dezvoltării sectorului zootehnic (suprafețe însemnate de pășuni și fânețe) -Factori naturali favorizanți pentru dezvoltarea agriculturii ecologice -Suprafete importante ocupate de livezi certificate ecologic -Particularitățile climatice creaza condiții de favorabilitate ridicată pentru apicultura -Fond forestier bogat -Arii protejate Natura 2000 si terenuri cu valoare naturala ridicata (HNV) (flora si fauna bogata, cu specii rare) -Soluri bune pentru dezvoltarea pomiculturii -Resurse naturale aflate în general în stare bună de conservare -Mediul are o calitate bună, nu există factori majori de poluare a mediului înconjurător 	<ul style="list-style-type: none"> -Promovarea insuficientă a zonei și a produselor locale, lipsa unui sistem de marketing turistic -Resurse naturale insuficient valorificate (ape minerale, ape termale, plante medicinale, fructe de pădure, ciuperci) -Dezechilibre in plan teritorial in ceea ce priveste calitatea vietii (existenta unor localitati cu nivel IDUL<55 - zone sarace si a altora cu IDUL aproape de limita saraciei) -Existenta a 4 localități care au comunități marginalizate: în rural - Bixad (sat Boinești), Tarna Mare (sat Bocicău), Vama (sat Vama) și în orașul Negrești Oaș (zone de tip mahala cu case, zone de tip mahala cu adăposturi improvizate și zone de tip ghetou cu blocuri și în foste colonii de muncitori) -Patrimoniul cultural material si imaterial insuficient valorificat -Clădiri vechi tradiționale in stare de degradare, neconservate -Poluare estetică - constructii care nu pastreaza specificul local -Zone de agrement cu infrastructura și dotări tehnico-edilitare deficitare -Evenimente insuficient de bine reprezentate la nivelul teritoriului și care acoperă, în general, lunile sezonului sărbătorilor tradiționale și religioase
OPORTUNITĂȚI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> -Tendințe pozitive în dezvoltarea ecoturismului și turismului balnear -Implementarea Planului de management al siturilor Natura 2000 -Dezvoltarea agriculturii ecologice -Posibilitati de finantare pentru proiecte de 	<ul style="list-style-type: none"> -Degradarea așezărilor tradiționale cu valoare culturală și a monumentelor istorice -Un număr însemnat de palincii care funcționează fără autorizație de mediu, constituind surse de poluare

infrastructura rurala prin PNDR 2014-2020 care vor crește atractivitatea zonei	-Insuficiența resurselor financiare pentru rezolvarea problemelor de infrastructura de transport, apă, canalizare, mediu
--	--

ANALIZĂ SWOT POPULAȚIE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>-Populație echilibrată pe sexe</p> <p>-Fenomen de imbatranire mai puțin accentuat (ponderea mai redusă a populației în vârstă de 65 de ani și peste față de situația la nivel național)</p> <p>-Ponderea scăzută a minorității romilor marginalizate și cu risc de excludere socială</p> <p>-Populația trăiește în armonie (romani, maghiari și romi)</p> <p>-Populația harnică, ambițioasă, dornică de progres și depășire a condiției materiale</p> <p>-Forță de muncă disponibilă implicată preponderent în agricultura de subsistență</p> <p>-Forța de muncă cu experiență și capital în rândul tinerilor care au lucrat în străinătate și s-au întors în țară</p>	<p>-Fenomen accentuat de migrație a forței de muncă, în special tineri în mediul urban și mai ales în alte state membre ale UE</p> <p>-Datorită fenomenului migrației populației active în străinătate, mulți copii au rămas în comună cu bunicii sau alte rude</p> <p>-existența unor comunități marginalizate cu risc de excludere socială</p> <p>-Interes și atractivitate scăzute a generațiilor tinere pentru munca în agricultură</p> <p>-Rata ocupării foarte scăzută</p> <p>-Nivel de educație scăzut</p> <p>-Formarea profesională pe parcursul întregii vieți în stadiu incipient de manifestare</p> <p>-Cultură antreprenorială slab dezvoltată, caracterizată de lipsa cunoștințelor manageriale de bază, în special în rândul fermierilor</p> <p>-Lipsa informațiilor în rândul populației privind atestarea produselor tradiționale, certificarea produselor locale etc.</p> <p>-Acces limitat al cetățenilor la informații despre agricultură și zootehnie, despre antreprenariat, marketing, locuri de muncă cât și la servicii publice electronice și la servicii on-line în domeniul social, cultural și educațional</p> <p>-Lipsa personalului calificat și dedicat în domeniul cultural, atât la nivelul autorităților locale, cât și în cadrul ONG din microregiune</p> <p>-Forța de muncă în servicii sociale insuficient specializată</p> <p>-Educația ecologică superficială și mentalitate de indiferență față de protecția mediului</p> <p>-Adaptarea mai lentă a populației mature și vârstnice la schimbările și provocările actuale, în general, și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în</p>

	<p>special</p> <ul style="list-style-type: none"> -Neimplicarea comunității locale în activități comunitare; cetățenii așteaptă rezolvarea unor probleme locale de la autoritățile publice
OPORTUNITĂȚI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> -Revenirea persoanelor care au activat pe piețe de muncă externe și au dobândit cunoștințe și capital necesare dezvoltării de activități economice -Accesul populației la programele de învățare pe tot parcursul vieții și de dezvoltare a abilităților antreprenoriale -Potențialul tehnologiei informaționale și al mijloacelor media de a sprijini dezvoltarea rurală -Constituirea unor forme asociative în vederea implicării în campanii de conștientizare privind necesitatea conservării și valorificării valorilor locale -Surse de finanțare din fonduri europene și naționale pentru dezvoltarea de programe de sprijin și integrare socială pentru anumite categorii sociale defavorizate și de reconversie profesională și crearea de noi locuri de muncă; 	<ul style="list-style-type: none"> -Pierderea tinerilor datorită condițiilor socio-economice precare și a lipsei de perspectivă și de încredere într-o schimbare pozitivă -Scăderea gradului de instruire a populației tinere; -Scăderea natalității din cauza nesiguranței zilei de mâine; -Creșterea sporului migratoriu; -Creșterea ponderii muncii la negru cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă; -Modernismul zilelor de astăzi care atenuază valorile spirituale specifice oșenilor - riscul pierderii obiceiurilor, portului și specificului local

ANALIZA SWOT ACTIVITĂȚI ECONOMICE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> -Comunitate de afaceri locală relativ dezvoltată (densitatea IMM la 1000 de locuitori la un nivel superior față de cea existentă la nivelul spațiului rural național) -Activități tradiționale menținute și dezvoltate la nivel de ferme mici: pomicultura, cultura capsunilor, creșterea animalelor -Existența unor ferme care și-au îmbunătățit dotările cu mijloace de producție mai moderne -Potential ridicat pentru prelucrare cereale și oleaginoase, colectare și procesare lapte, abatorizare bovine, ovine și caprine, prelucrare carne bovine, porcine, ovine și caprine, pomicultura -Potential pentru extinderea capacității de cazare prin dezvoltarea de activități 	<ul style="list-style-type: none"> -Fragmentare a sectorului agricol în exploatații mici care nu sunt competitive și nu au capacitatea necesară -Activități economice cu valoare adăugată foarte redusă - pondere redusă a IMM implicate în desfășurarea de activități precum mică industrie, servicii și turism rural -Slabă diversificare a activităților nonagricole și inexistența industriilor creative -Lipsa facilităților de colectare, depozitare, ambalare, procesare și comercializare a produselor agricole -Incapacitatea de valorificare eficientă a produselor agricole pe lanțuri scurte și piețe locale -Potențial nevalorificat de recunoaștere și

<p>agroturistice in propriile locuinte</p> <ul style="list-style-type: none"> -Numar mare de producatori care si-au introdus culturile in regim ecologic 	<p>promovare a mărcilor locale prin includerea acestora în schemele de calitate</p> <ul style="list-style-type: none"> -Valorificarea insuficienta a potentialului energiilor neconventionale -Infrastructura turistica si serviciile turistice suport si de agrement insuficient dezvoltate -Promovarea turistica a zonei deficitara si realizata in mod neprofesionist -Slaba reprezentare a activitatilor mestesugaresti traditionale in forme organizate (PFA, SRL, cooperative etc) -Serviciile destinate firmelor, populatiei si cele sanitar veterinare sunt slab dezvoltate -Deficit major de servicii de informare, formare profesionala si consilere a populatiei -Existența a numeroase ferme mici si gospodării neviabile dpdv economic -Lipsa informatiilor privind avantajele asocierii si a încrederii in formele asociative -Activitățile de tip meșteșugăresc foarte slab dezvoltate și pe cale de dispariție -Inexistența unor activități de sprijinire a dezvoltării și încurajării spiritului antreprenorial -Lipsa unor centre de îndrumare și consiliere pentru începerea unor activități antreprenoriale -Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din fonduri europene; -încredere redusă a populației in forme asociative (grupuri/ asociații de producători)
<p>OPORTUNITĂȚI</p>	<p>AMENINTARI</p>
<ul style="list-style-type: none"> -Acces la surse de finanțare pentru activități economice (agricole și non agricole) din fonduri europene -Interes crescut pentru investitii in turism -Programe guvernamentale pentru sprijinirea inițiativelor locale, în special în domeniul dezvoltării agriculturii, zootehniei și a infrastructurii aferente; -Resurse financiare disponibile ale populatiei care lucreaza in strainatate si urmeaza sa se intoarca in locurile de origine pentru a dezvolta activitati economice 	<ul style="list-style-type: none"> -Concurența importului de produse agroalimentare de pe piața UE; -Lipsa unui cadru legal pentru protejarea produselor agricole autohtone; -Instabilitatea legislativă; -Interes redus al investitorilor pentru demararea de afaceri, datorită infrastructurii fizice și sociale neadecvate, raportat la potențialul teritoriului; -Conditii de creditare greu accesibile (garanții mari) și rata ridicată a dobânzii;

ANALIZA SWOT ORGANIZARE SOCIALA SI INSTITUTIONALA

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> -Calitatea buna a cladirilor care găzduiesc diverse instituii publice -Existenta unei retele educationale primare si secundare extinsa -Existenta unor servicii publice de interes local, de paza, cadastru si agricultura, de prevenire și stingere a incendiilor -Existența in zona a unor centre medicale de urgență -Servicii de comunicații bune: servicii poștale, telefonie fixă digitală, acces la internet, la rețele de telefonie mobilă și la televiziunea prin cablu; 	<ul style="list-style-type: none"> -Activitățile de tip asociativ sunt slab dezvoltate -Nu exista grupuri de producatori recunoscute oficial -Serviciile medicale si sanitar veterinar insuficient dezvoltate -Infrastructura și serviciile sociale pentru persoane cu nevoi speciale (copii, tineri, batrani, persoane cu dizabilități) deficitare -Posibilitati inca insuficiente de acces IT&C, ce genereaza obstacole in procesul de informare -Lipsa unor aplicatii informationale de utilitate publica (de promovare turistica si profesionala, e-learning, e-booking) -Societatea civila insuficient implicată in activitati comunitare -ONG-uri foarte puține și slab dezvoltate -Informare insuficientă cu privire la fonduri sociale -Birourile de consiliere pentru accesare fonduri si dezvoltare de activitati antreprenoriale din primarii se implică insuficient în rezolvarea problemelor fermierilor -Neînțelegearea avantajelor și beneficiilor oferite de structurile de tip ONG pentru dezvoltarea unor activități de interes local
OPORTUNITĂȚI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> -Crearea GAL și oportunitatea finanțării organizării, funcționării și implementării proiectelor prin programul LEADER și alte surse de finanțare -Crearea de cooperative si grupuri de producători în sectorul agricol care să poată beneficia de finanțare prin măsuri PNDR -Disponibilitatea de a incheia relații de parteneriat a autorităților locale, cu investitori locali sau străini - Interesul ONG din zona pentru realizarea de parteneriate in scopul accesarii de fonduri si derularii in comun de proiecte in interesul comunitatii 	<ul style="list-style-type: none"> -Sistemul de ajutor social nu incurajeaza reintegrarea activă -Instabilitate politica -Neacceptarea initiativelor locale datorita schimbarii liderilor politici in cadrul institutiilor publice -Diminuarea fondurilor guvernamentale alocate domeniului institutional si social

CAPITOLUL IV: Obiective, priorități și domenii de intervenție

SDL propune 10 măsuri care vor contribui la satisfacerea nevoilor identificate pe baza analizei diagnostic și analizei SWOT și ca urmare a consultării partenerilor relevanți (publici, privați, ONG) din teritoriul Asociației GAL Țara Oașului. Măsurile vor contribui la obiectivele și prioritățile UE de dezvoltare rurală ale PAC, prevăzute în Reg.1305/2013 și, implicit, la domeniile de intervenție ale acestora, astfel: în mod direct la obiectivele de dezvoltare rurală *i. Favorizarea competitivității agriculturii și iii. Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.* Atingerea obiectivelor de dezvoltare rurală se va realiza direct prin intermediul a 4 priorități: P1:Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale;P2:Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor;P3:Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor; P6:Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale. Strategia are un caracter integrat și inovator, prin abordarea multisectorială și prin faptul că pune accent pe sinergia și convergența inițiativelor la nivel local. SDL combină măsuri soft care vor încuraja inițiativele de cooperare, asociere și creare de rețele cu cele hard, de realizare a unor proiecte cu impact economic, social și cultural. Sprijinul va fi direcționat către sectoare cu potențial insuficient valorificat, asigurând dezvoltarea mai multor domenii prioritare la nivel local: activitățile tradiționale, tursimul, procesarea și valorificarea produselor locale, energiile regenerabile, dezvoltarea infrastructurii la scara mică și diversificarea serviciilor de utilitate publică. Astfel, sprijinirea constituirii de parteneriate și forme asociative în vederea cooperării între actorii locali se va realiza prin măsura M2/1C - **Sprijin pentru activitati de instruire, informare si actiuni demonstrative** . Implementarea de proiecte pilot, multiplicarea rezultatelor proiectelor în vederea dezvoltării de noi produse, practici și tehnologii va fi realizată prin măsura M1/1A Sprijin pentru implementarea inovarii si transferului de cunostinte de catre Grupuri Operationale, in toate domeniile politicii de dezvoltare rurala, iar diversificarea activitatilor agricole cu activități non-agricole se va realiza în cadrul măsurilor M3/1B Cooperare in vederea diversificarii activitatilor agricole, M6/6A Infiintarea de activitati neagricole, M7/6A Dezvoltarea întreprinderilor neagricole în teritoriul LEADER și M8/6A Sprijin pentru accesul populatiei din mediul rural la informatie prin realizarea unui centru pentru servicii suport adresate populatiei din mediul rural. Modernizarea, extinderea sau diversificarea activitatilor agricole, cresterea valorii adăugate a produselor va fi sprijinită prin măsura M4/2A Investitii in exploatatii agricole si pomicole, iar cooperarea in vederea procesarii, depozitării, ambalării, in comun a produselor in lantul scurt, precum și a vânzării și promovării prin măsura M5/3A Sprijin pentru cooperarea pe orizontala si verticala intre actorii din mediul rural pentru organizarea de lanturi scurte si piete locale. Sprijinul pentru îmbunătățirea infrastructurii de bază și a serviciilor, conservarea și valorificarea patrimoniului local va fi acordat prin măsura M9/6B Dezvoltarea satelor, iar îmbunătățirea infrastucturii sociale va fi sprijinită prin măsura M10/6B Investiții pentru

dezvoltarea infrastructurii sociale, măsură ce va fi lansată cu prioritate, pentru asigurarea sustenabilității, prin accesarea POCU AXA 5.2.

Logica intervenției

Obiectivul de dezvoltare rurală	Priorități de dezvoltare rurală →	Domenii de Intervenție →	Măsuri →	Indicatori de rezultat
Obiectivul de dezvoltare rurală 1	P1	1A)	M1.	Cheltuieli publice totale: 352.515,56 euro, numar operatiuni: 6
		1C) 1B)	M2.	Numarul total de participanti 120 Cheltuieli publice totale 50.000 euro
			M3.	Numărul total de operațiuni de cooperare sprijinite: 0 operatiuni; Cheltuieli publice totale: 0 euro
	P2	2A)	M4.	Numărul de exploatații agricole/ beneficiari sprijiniți 4 exploatatii Cheltuieli publice totale: 120.169,76 euro; Locuri de muncă create: 4
	P3	3A)	M5.	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin:10 exploatatii Cheltuieli publice totale: 485.965,03 euro Nr. locuri de munca create: 8 Nr. operatiuni de cooperare - 5
Obiectivul de dezvoltare rurală 3	P6	6A)	M6.	Cheltuieli publice totale: 145.500 euro; Locuri de muncă create: 3
			M7.	Cheltuieli publice totale: 264.626,50; Locuri de muncă create: 2
			M8.	Cheltuieli publice totale: 10.000 euro ; Locuri de muncă create: 2
	Obiective transversale	6B)	M9.	Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite 10.000 locuitori: Cheltuieli publice totale: 677.500 euro
			M10.	Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite 50 locuitori Cheltuieli publice totale: 30.195 euro

In tabelul urimator sunt prezentati indicatorii specifici pentru fiecare masura, precum si contributia masurilor la obiectivele transversale:

		M1/1A	M2/1C	M3/1B	M4/2A	M5/3A	M6/6A	M7/6A	M8/6A	M9/6B	M10/6B	
Indicatori cantitativi	Cheltuieli publice totale	352.515,56	50.000	0	120.169,76	485.965,03	145.500	264626,50	10.000	677.500	30.195	
	Numar de exploataii agricole/ beneficiari sprijiniti				4							
	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători						10					
	Locuri de munca create				4	8	3	2	2			
	Numar de operatiuni de cooperare sprijinite	6		0		5						
	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite										20.000	50
	Numar participanti		120									

Obiective transversale	Mediu si Atenuarea schimbarilor climatice si adaptarea la acestea	X		X	X	X	X	X		X	X
	Inovare	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Din punct de vedere valoric ierarhizarea prioritatii este: P6, P3, P1, P2.

CAPITOLUL V: Prezentarea măsurilor

FIȘA MĂSURII 1/1A

Denumirea măsurii - Sprijin pentru implementarea inovării și transferului de cunoștințe de către Grupuri Operaționale, în toate domeniile politicii de dezvoltare rurala

CODUL Măsurii - Măsura 1 / 1A

Tipul măsurii: X INVESTIȚII
 X SERVICII
 SPRIJIN FORFETAR

- 1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**

Conform analizei SWOT, în microregiune există o mare fragmentare a sectorului agricol în exploatarea mică care nu sunt competitive și nu au capacitatea necesară (din punct de vedere informațional și financiar) de a se dezvolta. **În ciuda potențialului de procesare a produselor din lapte și carne, precum și a legumelor și fructelor, industria alimentară este aproape inexistentă.** În microregiune există doar 2 mici unități de prelucrare și conservare a carniilor, o unitate de prelucrare și conservare a legumelor și câteva unități mici de fabricare a pâinii, prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie. Studiul "Potential agricol și procesare" realizat de MADR pentru elaborarea PNDR 2014-2020 la nivelul tuturor UAT din mediul rural indică un **potențial ridicat în majoritatea UAT care fac parte din microregiune, pentru următoarele categorii de produse agricole: prelucrare cereale și oleaginoase, colectare și procesare lapte, abatorizare bovine, ovine și caprine, prelucrare carne bovine, porcine, ovine și caprine.**

În contextul lipsei facilităților de colectare, depozitare, ambalare, procesare și comercializare a produselor agricole, fermierii din zonă se confruntă cu probleme majore legate de dezvoltarea fermelor și de incapacitatea de valorificare eficientă a produselor agricole pe lanțuri scurte și piețe locale. Această situație generează un efect negativ asupra valorii adăugate și asupra viabilității afacerilor din microregiune, și în mod implicit, asupra nivelului de competitivitate.

În concluzie, în cadrul acestor măsuri, se acordă sprijin financiar pentru a facilita transferul de tehnologie prin implementarea de proiecte pilot și/ sau dezvoltarea de noi produse, practici și tehnologii pentru a-i ajuta pe fermieri și micii întreprinzători să depășească și să aplaneze problemele legate de dezvoltarea afacerilor, sau provocările legate de mediu. Acțiunile GO vor ajuta la abordarea dezavantajelor legate de nivelul foarte mare de fragmentare din sectorul agricol din teritoriu, cu o pondere foarte mare a fermelor mici, și vor promova entitățile care colaborează pentru identificarea unor soluții noi. Produsele, practicile și procesele noi reprezintă principalele motoare pentru inovare și pentru diversificarea activităților agricole, precum și pentru îmbunătățirea

competitivității economiei rurale. Analiza SWOT evidențiază existența unei lipse reale a factorilor care să stimuleze astfel de rezultate în spațiul rural al teritoriului. Această situație generează un efect negativ asupra valorii adăugate și asupra viabilității afacerilor din spațiul rural, și în mod implicit, asupra nivelului de competitivitate al acestora în comparație cu nivelul existent în zona urbană.

Printre exemplele care evidențiază impactul negativ al acestei situații se numără: o gamă limitată de produse agro-alimentare recunoscute la nivel european, un nivel mai scăzut al productivității la nivelul fermelor și al sectorului de procesare, precum și al activităților de diversificare și de marketing.

În teritoriul GAL TO există un **potențial încă nevalorificat, de recunoaștere și promovare a mărcilor locale prin includerea acestora în schemele de calitate UE**. Fata de anul 2012, cand erau înregistrate în registrul de atestare a produselor tradiționale 110 produse tradiționale care proveneau din Tara Oasului, odata cu schimbarea metodologiei de atestare a produselor tradiționale, pana la sfarsitul anului 2015, au fost inregistrati **doar 2 producatori, cu un numar total de 10 produse traditionale (6 produse din categoria “Paine, produse de panificatie si patiserie” si 4 produse din categoria “Bauturi”)**.

Inovarea poate fi încurajată și creată în diferite moduri:

- implementarea de proiecte pilot de catre GO
- multiplicarea rezultatelor cercetarii realizate de alte GO si la alte entitati
- dezvoltarea de noi produse, practici si tehnologii

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- a) favorizarea competitivitatii agriculturii
- b) asigurarea gestionarii durabile a resurselor naturale si combaterea schimbarilor climatice
- c) obtinerea unei dezvoltari teritoriale echilibrate a economiilor si comunitatilor rurale, inclusiv crearea si mentinerea de locuri de munca

Obiective specifice ale masurii

Cresterea valorii adaugate a produselor prin:

- a) implementarea de proiecte pilot
- b) Multiplicarea rezultatelor proiectelor implementate de un GO si la alti beneficiari
- c) Dezvoltarea de noi produse, practici si tehnologii

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013

P1: Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale ca prioritate principala si deoarece proiectele pilot pot fi din din toata sfera de activitati ale dezvoltarii rurale, masura contribuie secundar si la alte prioritati:

P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

P3: Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură

P4: Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor legate de agricultură și silvicultură

P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

Măsura corespunde obiectivelor art. 35 Cooperare alineatul 2,

punctul a) proiecte pilot

punctul b) dezvoltarea de noi produse, practici, procese și tehnologii în sectorul agricol, alimentar și forestier

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 1A „Incurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultura în silvicultura și în zonele rurale”.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- Inovare:

Proiectele pilot vor fi rezultatul unor cercetări în domeniul dezvoltării rurale.

- Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice:

Introducerea unor tehnologii inovative va contribui și la protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: măsura M2/1C ,M4/2A,M5/3A,M7/6A

Sinergia cu alte măsuri din SDL: M2/1C,

1. Valoarea adăugată a măsurii

- creșterea valorii adăugate a produselor și serviciilor prin aplicarea rezultatelor cercetării în exploatare
- rezolvarea unei nevoi a teritoriului (creșterea competitivității sectorului agricol) pentru mai mulți beneficiari direcți prin multiplicarea rezultatelor proiectului și la alți beneficiari

2. Trimiteri la alte acte legislative

Regulamentul nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 807/2014 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului (UE) nr. 178/2002 din 28 ianuarie 2002 care stabilește principiile generale și cerințele legii alimentelor, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor și procedurile privind siguranța alimentelor

R (UE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare

Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare (SNCI) pentru perioada 2014-2020 și/sau Strategia de Cercetare, Dezvoltare și Inovare pe termen mediu și lung în sectorul agroalimentar 2014-2020-2030

3. Beneficiari directi/indirecti (grup țintă)

PARTENERIATE constituite în baza unui ACORD DE COOPERARE formate din minim doi parteneri și în a cărei componență să fie cel puțin un partener din categoriile de mai jos :

- Instituții cu activitate de cercetare;
- Fermieri, cooperative, grupuri de producatori
- Microîntreprinderi și întreprinderi mici;
- Organizații neguvernamentale;
- Consilii locale;
- Unități școlare, sanitare, de agrement și de alimentație publică

Este obligatoriu ca una dintre entitățile din parteneriat să fie cu domeniul de activitate cercetare.

Beneficiari indirecti (grup țintă):

- Populația locală
- Întreprinderi și societăți comerciale din domeniul agricol, turism și alimentație publică, sănătate, educație etc.

4. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R. (CE) nr. 1305/2014.

5. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile

- Implementarea de proiecte pilot
- Realizarea de acțiuni materiale și imateriale în scopul dezvoltării de noi produse, practici, procese și tehnologii în sectorul agricol, alimentar și forestier

Operațiunile de mai sus vizează implementarea de proiecte a caror tematică va fi în concordanță cu Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare (SNCI) pentru perioada 2014-2020 și/sau Strategia de Cercetare, Dezvoltare și Inovare pe termen mediu și lung în sectorul agroalimentar 2014-2020-2030

Prin această măsură se acordă sprijin pentru costurile de cooperare care constau în : costuri de organizare a cooperării și costuri directe ale proiectului , respectiv cele care rezultă din planul de afaceri, de obicei cele de investiții. Inițierea GO și realizarea planului de afaceri va fi susținută prin altă măsură.

Această măsură contribuie la implementarea PEI-AGRI, prin funcționarea GO, iar rezultatele proiectelor vor fi diseminate pe o perioadă de 6 luni, cu recomandarea preluării lor în alte proiecte.

Evaluarea și selecția proiectelor se va face în 2 etape. În primă fază se va realiza depunerea, evaluarea și selecția cererilor de exprimare a interesului (CEI) la nivelul GAL;

După selecția CEI, parteneriatele vor depune la GAL proiectele care vizează operațiuni aferente art. 35 alin. (2) lit. a) și b), în vederea evaluării și selecției, iar ulterior proiectele selectate de către GAL vor fi depuse la AFIR.

6. Condiții de eligibilitate

Pentru etapa I:

Solicitantul trebuie să fie un Grup Operațional potențial, fără statut juridic, constituit din **minim un partener cu domeniul de activitate cercetare**, cel puțin un fermier/un grup de producători/o cooperativă și/sau din categoriile de mai jos, în funcție de tema proiectului:

- Partener cu domeniul principal de activitate în sectorul agro-alimentar.
- Partener care are ca activitate principală procesarea/comercializarea fructelor din sectorul pomicol sau producția de ambalaje și alte produse destinate sectorului ca domeniu principal de activitate, în concordanță cu tema proiectului.

Pe baza temei proiectului și problemei specifice care vor fi abordate de Grupul Operațional, alți parteneri relevanți (de ex. Consilii locale, ONG-uri, consultanți, IMM, etc.) se pot alătura parteneriatului.

Pentru etapa II:

1. Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
2. Implementează proiectul pilot care trebuie dovedit printr-un document oficial care să certifice că este rezultatul unei cercetări
3. Solicitantul trebuie să prezinte un plan de afaceri din care să rezulte caracterul de nouătate pentru produse, procese, tehnologii.
4. Partenerii care sunt fermieri își desfășoară activitățile agricole într-una din unitățile administrativ - teritoriale din teritoriul GAL
5. Solicitantul chiar dacă este un parteneriat existent, trebuie să dovedească că depune un proiect nou.
6. Solicitantul are obligația de a prezenta dovada cofinanțării dacă intensitatea va fi sub 100%
7. Solicitantul are obligativitatea întreținerii/mentenantei investiției pe perioada aferentă (minim 5 ani de la ultima plată).

7. Criterii de selecție

Pentru etapa I:

1. Principiul relevanței proiectului pentru specificul economiei locale;
2. Principiul produselor de calitate;
3. Principiul conformității cu temele de cercetare din Strategia de cercetare 2014-2020-2030.

Pentru etapa II:

1. Principiul numarului de beneficiari indirecti care vor prelua rezultatele proiectului si le vor implementa dupa activitatea de disemiare
2. Principiul asocierii (GO-uri care vor avea in componenta forme asociative)

- .
Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar in ghidul solicitantului si vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

8. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Intensitatea sprijinului va fi:

- pentru operațiunile generatoare de venit: până la 90%; (dezvoltarea de noi produse si tehnologii)
- pentru operațiunile negeneratoare de venit: până la 100% (proiecte pilot).

30% din valoarea totală a proiectului incluzând costurile de consultanta si proiectare (10%) vor fi costuri pentru functionarea GO, diferenta fiind costurile directe de implementare a planului de afaceri. Operatiunile se vor supune regulii de „minimis,, daca va fi cazul.

Valoarea proiectelor: maxim 200.000 euro

9. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare
1A Indicator specific	Cheltuieli publice totale - 352.515,56 euro
Indicator suplimentar	Numar operatinui: 6

FIȘA MĂSURII 2/1C

Denumirea măsurii - Sprijin pentru activitati de instruire, demonstrative si de informare

CODUL Măsurii - Măsura 2 / 1C

Tipul măsurii: INVESTIȚII
 X SERVICII
 SPRIJIN FORFETAR

1. **Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a**

contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Majoritatea fermierilor din România, în special cei care dețin exploatații de dimensiuni mici și mijlocii, nu dispun de cunoștințe adecvate în domeniul metodelor de management, al tehnologiilor și standardelor moderne de producție, axându-se preponderent pe experiența de practică tradițională.

Acțiunile privind transferul de cunoștințe și acțiuni de informare vizează susținerea măsurilor de creștere a competitivității și diversificării din agricultură și silvicultură, a necesității restructurării și modernizării sectorului agricol și silvic, a încurajării afacerilor orientate spre piață, procesarea și comercializarea produselor agricole, a sporirii cerințelor pentru o gamă largă și diversificată de aptitudini economico-financiare și de management cât și a celor legate de îndeplinirea obiectivului gestionării durabile a terenurilor și protecției mediului, aplicarea de tehnologii și practici prietenoase cu mediul, bunelor practici de producție agricolă și forestieră, precum și de utilizare a energiei regenerabile.

Prin urmare, trebuie sprijinite în egală măsură, formarea profesională și dobândirea de competențe, activitățile demonstrative și acțiunile de informare, care vor contribui la crearea și implementarea unui management eficient în sectoarele agricol și silvic și adoptarea de practici prietenoase cu mediul a lucrului în comun prin înființarea de forme asociative .

Analiza SWOT evidențiază existența unei lipse reale a factorilor care să stimuleze astfel de rezultate în spațiul rural al teritoriului. Această situație generează un efect negativ asupra valorii adăugate și asupra viabilității afacerilor din spațiul rural, și în mod implicit, asupra nivelului de competitivitate al acestora în comparație cu nivelul existent în zona urbană.

Printre exemplele care evidențiază impactul negativ al acestei situații se numără:

- o gamă limitată de produse agro-alimentare locale în supermarket-uri
- un nivel scăzut al productivității la nivelul fermelor și al sectorului de procesare
- sector de procesare insuficient dezvoltat
- nivel scăzut al activităților de marketing și diversificare
- gamă limitată de produse tradiționale
- foarte puține produse recunoscute la nivel European
- Slaba reprezentare a activităților meșteșugărești, tradiționale în forme organizate (SRL, PFA etc)
- Slaba valorificare a potențialului natural, cultural, patrimonial
- Slaba promovare a turismului
- Lipsa formelor alternative de educație prescolară și școlară
- Unele tradiții folclorice în pericol de a se mai transmite de la o generație la alta
- Distrugerea în timp a monumentelor, a satului tradițional, a arhitecturii tradiționale.

Măsura va contribui la depășirea și aplanarea problemelor legate de dezvoltarea afacerilor agricole și non-agricole, asigurarea de servicii în zonele rurale sau provocările legate de mediu. Crearea de rețele care ulterior se vor organiza ca și cooperative va ajuta la abordarea dezavantajelor legate de nivelul foarte mare de fragmentare din sectorul agricol din teritoriu, cu o pondere foarte mare a fermelor mici și va promova entitățile care colaborează pentru identificarea unor soluții noi. Produsele, practicile și procesele

noi reprezintă principalele motoare pentru inovare și pentru diversificarea activităților agricole și non-agricole precum și pentru îmbunătățirea competitivității economiei rurale.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- a) favorizarea competitivității agriculturii
- b) asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice
- c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Obiective specifice ale măsurii

- Îmbunătățirea cunoștințelor tehnice și economice, specifice pentru practicarea și gestionarea activităților în domeniul agricol și forestier îndeosebi prin forme asociative

- Dobândirea și îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor privind aspectele de mediu, schimbări climatice, gestionarea eficientă a resurselor naturale;
- Îmbunătățirea cunoștințelor fermierilor în scopul practicării de tehnici și tehnologii agricole și inovative;
  - Creșterea nivelului de conștientizare al persoanelor angajate în sectoarele agricol, alimentar și silvic, cu privire la domenii specifice în care își desfășoară activitatea precum și protecția mediului sau alte domenii de interes general;
  - Încurajarea învățării și formării profesionale.

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013

P1: Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale ca prioritate principală și ca prioritate secundară:

P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

P3: Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură

P4: Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor legate de agricultură și silvicultură

P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

Măsura corespunde obiectivelor art. 14 din Reg. (UE) nr. 1305/2013: Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare, alin.1 În cadrul acestei măsuri se acordă sprijin pentru acțiuni de formare profesională și de dobândire de competențe, activități demonstrative și acțiuni de informare. Acțiunile de formare profesională și de dobândire de competențe pot include cursuri de formare, ateliere de lucru și îndrumare profesională.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 1A - Încurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale. De asemenea ca domeniu de intervenție secundar măsura poate contribui și la 1C - Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- Inovare:

Procesele de lucru între actorii din mediul rural vor fi inovative

- Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice:

Introducerea unor tehnologii inovative în planul de afaceri, va contribui și la protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: masura M1/1A, M4/2A, M5/3A, M6/6A, M7/6A

Sinerгіa cu alte măsuri din SDL: M1/1A,

2. Valoarea adăugată a măsurii

- Asigura premisele înființării de forme asociative (cooperatice, grupuri de producători, ONG-uri, GO-uri, clustere, rețele etc)
- Asigura dezvoltare pentru mai mulți beneficiari direcți și indirecti
- Rezolva nevoile la nivelul unei comunități
- Se bazează pe resursele locale
- Se integrează într-o strategie locală producând sinergie și complementaritate cu alte proiecte din acea strategie
- Schimbarea mentalității actorilor locali în sensul aprecierii lucrului în comun și în forme asociative
- Asigurarea unei mai bune informări asupra atractivității teritoriului

3. Trimiteri la alte acte legislative

Regulamentul nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 807/2014 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului (UE) nr. 178/2002 din 28 ianuarie 2002 care stabilește principiile generale și cerințele legii alimentelor, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor și procedurile privind siguranța alimentelor

R (UE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare

Legislație Națională

Ordonanța nr. 37/ 2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice cu completările și modificările ulterioare.

Legea nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției cu completările și modificările ulterioare

Legea nr. 566/2004 a cooperăției cu completările și modificările ulterioare.

- **Legea Nr. 31/1990** privind societățile comerciale cu modificările și completările ulterioare
- **Ordonanța de Guvern Nr. 26/2000** cu privire la asociații și fundații modificările și completările ulterioare
- **Ordonanță de Urgență a Guvernului (OUG) Nr. 44/2008** privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale modificările și completările ulterioare

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Entități private:

- Furnizorii de servicii de formare sau de alte servicii de transfer de cunoștințe și de acțiuni de informare

- Entități publice sau private care activează în domeniul formării profesionale a adulților și care îndeplinesc criteriile de eligibilitate și de selecție.

Beneficiari indirecți (grup țintă):

- Populația locală
- Întreprinderi și societăți comerciale din domeniul agricol, turismului și alimentației publice, sanatare, educație etc.

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R. (CE) nr. 1305/2014.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile

Costurile eligibile din cadrul acestei măsuri sunt costurile legate de organizarea și de furnizarea transferului de cunoștințe sau ale acțiunii de informare. În cazul proiectelor demonstrative, sprijinul poate acoperi, de asemenea, costurile de investiții relevante. Costurile aferente deplasărilor, cazării și diurnei participanților, de asemenea, eligibile pentru sprijin. Toate costurile identificate în temeiul prezentului alineat se plătesc beneficiarului.

7. Condiții de eligibilitate

1. Solicitantul se încadrează în categoria de beneficiari eligibili;
2. Solicitantul este persoană juridică, constituită în conformitate cu legislația în vigoare în România;

3. Solicitantul are prevăzut în obiectul de activitate, activități specifice domeniului pentru care aplica;
4. Solicitantul dispune de personal calificat, propriu sau cooptat;
5. Solicitantul dispune de capacitate tehnică și financiară necesare derulării activităților specifice de formare, informare, transfer de cunoștințe/schimburi de experiență și de bune practici;
6. Solicitantul nu este în stare de faliment ori lichidare;
7. Persoanele beneficiare ale activităților de formare, informare, transfer de cunoștințe/schimburi de experiență și de bune practici trebuie să fie din teritoriul GAL

Activitățile de transfer de cunoștințe și schimburi de experiență și bune practici pot avea loc și în afara teritoriului GAL.

8. Criterii de selecție

- Proiectul se adresează persoanelor care fac parte dintr-o formă asociativă sau care doresc să fac parte dintr-o formă asociativă;
- Proiectul demonstrează experiența și/sau calificarea trainerilor;
- Calitatea și numărul activităților propuse;
- Relevanța acțiunilor din proiect în raport cu tematica propusă în proiect;
- Numărul persoanelor din grupul țintă;

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în ghidul solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Intensitatea sprijinului 100%

Valoarea proiectelor maxim 50.000 euro

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare
1 C Nr. total participanți instruiți	Număr total participanți la instruirii și schimburi de experiență și de bune practici: 120
Cheltuieli publice totale	50.000 euro

FIȘA MĂSURII 4/2A

Denumirea măsurii - Investiții în exploatații agricole și pomicole

CODUL Măsurii - Măsura 4 / 2A

Tipul măsurii: X INVESTIȚII
 SERVICII
 SPRIJIN FORFETAR

1. **Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**

Conform analizei SWOT, în general se practică agricultură în ferme de subzistență și semisubzistență și nu agricultură intensivă, în exploatații agricole. Agricultura din zona se bazează pe exploatații individuale, de mici dimensiuni. Chiar dacă anumite ferme și-au îmbunătățit dotările cu mijloace de producție mai moderne, inclusiv finanțate din fonduri nerambursabile, există încă un număr mare de mici fermieri și gospodării individuale care lucrează cu mijloace rudimentare. Pe întreg teritoriul GAL TO există un singur fermier care deține suprafața mai mare de 100 ha (114 ha) și 2 fermieri care dețin suprafețe mai mari de 40 ha (de 43, respectiv 49 ha). În ultimii 3 ani se constată o tendință de creștere a numărului de ferme de semisubzistență, ceea ce înseamnă o valorificare mai bună a potențialului agricol, o parte a produselor rezultate din activitățile agricole ajungând și pe piață.

În microregiunea GAL TO sunt întrunite o serie de **condiții favorabile dezvoltării sectorului zootehnic, care țin în primul rând de suprafețele însemnate de pășuni și fânețe** specifice zonelor deluroase și piemontane, remarcându-se existența unei baze furajere corespunzătoare cantitativ și diversificată. **Creșterea animalelor este un domeniu cu tradiție, fapt confirmat de preponderența fermelor cu profil de creștere a animalelor și celor mixte. Efectivele de animale din ferme au un nivel redus, în special bovine și ovine.**

Terenul arabil ocupă o suprafață redusă, fapt ce nu constituie o premisă favorabilă pentru culturile de câmp.

Pomicultura este o ocupație tradițională a microregiunii. Suprafața totală ocupată de livezi și vii la sfârșitul anului 2015 era de 3785 ha, reprezentând 9% din suprafața agricolă a teritoriului, în creștere cu 850 de hectare față de anul 2011. Principalele culturi de pomi fructiferi sunt cele de pruni, meri, peri și cireși. Fructele (mai ales mere, prune, pere) sunt utilizate în special pentru producerea de băuturi spirtoase (palincă), unul dintre produsele tradiționale specifice zonei. Majoritatea livezilor sunt exploatare în sistem extensiv (clasic).

În zona există un **interes crescut pentru conversia terenurilor ocupate de livezi în regim ecologic**. În anul 2012, peste 600 de producători din zona au depus cerere de conversie a terenurilor (în special livezi de pruni, meri, peri, nuci, cireși, dar și anumite suprafețe de pajisti sau culturi vegetale) în regim ecologic. Aceștia au primit certificarea

din partea unui organism de certificare la finele anului 2014. In acest context, **este nevoie de crearea de facilitati de colectare, sortare, depozitare si procesare a fructelor, dar si a unor forme de desfacere.**

Cultura capsunilor este o alta activitate traditionala in zona. Lipsa unor facilitati de depozitare frigorifice si de procesare a acestor produse ii demotiveaza pe producatorii din zona.

În ciuda potențialului semnificativ al acestui sector, **fructele sunt slab valorificate sub forma produselor procesate.** Cu excepția procesării pentru producerea palincii, celelalte forme de procesare a fructelor în vederea realizării de produse cu valoare adăugată și valorificării pe piață (sucuri, gemuri, dulcețuri, fructe uscate) sunt aproape inexistente.

Datorită particularităților climatice și caracteristicilor legate de flora meliferă, **apicultura beneficiază de condiții de favorabilitate ridicată.**

In acest context este necesara sprijinirea exploatațiilor in special a celor mici si ale tinerilor si stimularea acestora pentru asociere in diverse forme colective deoarece majoritatea exploatațiilor au o dimensiune economica sub limita de ferma mica.

Deși la nivel individual, sunt eligibile exploatațiile agricole cu dimensiunea economică ceruta pentru ferma mica, prin intermediul formelor asociative, sprijinul poate fi accesat de toate exploatațiile agricole, chiar dacă acestea au o dimensiune economică sub aceasta limita.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- a) favorizarea competitivității agriculturii
- b) asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice
- c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Obiective specifice ale măsurii

- a) Creșterea valorii economice a exploatațiilor prin modernizarea, extinderea sau diversificarea activităților agricole
- b) Creșterea valorii adugate a produselor prin pregătirea acestora pentru vânzare (procesare, depozitare, ambalare) și a gradului de participare a exploatațiilor pe piața
- c) Creșterea numărului de locuri de muncă

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013 **P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor**

Sprijinul prin acesta submăsură va conduce la creșterea competitivității și viabilității exploatațiilor atât prin investiții precum echipamente, utilaje, echipamente de irigații în fermă și procesare la nivelul fermei cât și prin investiții ce conduc la creșterea suprafeței ocupate cu plantații pomicole și/sau la reconversia plantațiilor existente (de exemplu: înființarea de noi plantații și/sau replantarea cu soiuri noi, mai productive).

P3: Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură
Investițiile individuale și/sau colective vor conduce la dezvoltarea și modernizarea unor capacități de procesare și de comercializare a produselor agricole.

Se vor putea realiza facilități de depozitare și ambalare, sisteme de management al calității, sisteme prietenoase cu mediul, etichetare, promovare și marketing.

P4: Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor legate de agricultură și silvicultură

Investițiile în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor, vor viza inclusiv tehnologii eficiente de conservare a biodiversității, a prevenirii eroziunii solului și a gestionării apei.

P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

Investițiile vor viza utilizarea energiei regenerabile din biomasa, a unor tehnologii care vor asigura emisii reduse de carbon.

Măsura corespunde obiectivelor art. 17 „Investitii in active fizice” alineatul 1

„In cadrul acestei masuri se acorda sprijin pentru investitii tangibile si/sau intangibile care:”

- a) Amelioreaza nivelul global de performanta si de durabilitate al exploatațiilor
- b) Vizeaza prelucrarea, comercializarea si/sau dezvoltarea produselor agricole care fac obiectul anexei I la tratat.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 2A” Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării activităților agricole”

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- Inovare:

Sprijinul va fi acordat cu prioritate exploatațiilor care vor introduce produse, procese și tehnologii noi, rezultatul unor cercetări implementate prin PEI, proiectelor integrate

- Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice:

În cadrul acestei măsuri se vor încuraja investițiile ce vizează eficientizarea/economisirea consumului de apă, utilizarea energiei regenerabile, prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor precum și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură, inclusiv în sectorul pomicol.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL : Aceasta masura va fi complementara cu masura M1/1A, M1/1C ,M5/3A,M6/6A

Sinerгия cu alte măsuri din SDL : Nu este cazul

2. Valoarea adăugată a măsurii

- posibilitatea accesului fermierilor mici la finanțare prin participarea acestora într-

- o forma colectiva
- posibilitatea cresterii valorii adugate a produselor care pot fi prelucrate in scopul vanzarii
- posibilitatea participarii beneficiarilor la crearea de forme asociative si retele pentru lantul scurt, scheme de calitate, Grupuri operationale.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Regulamentul nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;
 Regulamentul nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;
 Regulamentul nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;
 Regulamentul nr. 807/2014 cu modificările și completările ulterioare;
 Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului (UE) nr. 178/2002 din 28 ianuarie 2002 care stabilește principiile generale și cerințele legii alimentelor, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor și procedurile privind siguranța alimentelor
 R (UE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare

Legislație Națională

Legea nr. 566/2004 a cooperăției cu completările și modificările ulterioare.

HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului cu modificările și completările ulterioare.

Ordinul nr. 135 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private cu completările și modificările ulterioare.

Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 111/2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor

Ordinul nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației cu modificările și completările ulterioare

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Orice entitate juridică privată legal constituită, individuala sau colectiva care are activitate in domeniul agricol si pomicol.

Beneficiari indirecti (grup țintă):

- Populația locală
- Întreprinderi și societăți comerciale din domeniul turismului și alimentației publice, sanatate, educatie etc.

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R. (CE) nr. 1305/2014.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

- Actiuni eligibile
  - ❖ Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor în ceea ce privește infrastructura (cladiri, cai de acces), echipamente, utilaje, echipamente de irigații în fermă și procesare la nivelul fermei
  - ❖ Investiții ce conduc la creșterea suprafeței ocupate cu plantații pomicole și/sau la reconversia plantațiilor existente (de exemplu: înființarea de noi plantații și/sau replantarea cu soiuri noi, mai productive)
  - ❖ Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice, inclusive tehnologii eficiente de reducerea a emisiilor și poluării
  - ❖ Investiții individuale și/sau colective care vor conduce la dezvoltarea și modernizarea unor capacități de procesare și de comercializare a produselor agricole. Se vor putea realiza facilități de depozitare și ambalare, sisteme de management al calității, sisteme prietenoase cu mediul, etichetare, promovare și marketing

- Actiuni neeligibile
  - ❖ Investițiile în procesare pentru produse care nu provin din exploatarea sprijinită
  - ❖ Investițiile în energie regenerabilă altele decât biomasa
  - ❖ Investițiile care vor fi sprijinite prin scheme de ajutor de stat

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin una din acțiunile eligibile prevăzute în acesta măsură
- Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice
- Toate investițiile trebuie să fie pe teritoriul GAL
- Investițiile în sectorul pomicol să fie conform Cadrul National de implementare aferent STP
- Solicitantul are obligativitatea întreținerii/mentenantei investiției pe perioada aferentă (minim 5 ani de la ultima plată)

8. Criterii de selecție

- Principiul prioritizării fermelor mici
- Solicitantul este membru sau va deveni membru al formei asociative care va primi/a primit finanțare prin măsura LEADER
- Solicitantul își propune un proiect integrat inclusiv „lanțul scurt” și/sau scheme de calitate
- Solicitantul este membru sau va deveni membru al unui GO

- Principiul sectorului prioritar pentru microregiune
- Solicitantul va aplica pe Schemele de calitate

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în Ghidul Solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Ponderea maximă a intensității sprijinului public nerambursabil din totalul cheltuielilor eligibile este 50%.

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora pentru sectorul agricol cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata sprijinului combinat nu poate depăși 90% în cazul :

- Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare
- Formelor colective;
- Proiectelor integrate;
- Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;
- Investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice.

Valoarea proiectelor maxim 40.000 euro.

Intensitatea s-a preluat din Anexa II la reg 1305/2013.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare
2A Indicator specific	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți 4-exploatații
Indicator suplimentar	Număr de locuri de muncă nou create 4 locuri de munca
Indicator suplimentar	Cheltuieli publice totale ~~80.169,76~~ 120.169.76 EURO

FIȘA MĂSURII 5/3A

Denumirea măsurii - “Sprijin pentru cooperarea pe orizontală și verticală între actorii din mediul rural pentru organizarea de lanțuri scurte și piețe locale”

CODUL Măsurii - Măsura 5 / 3A

Tipul măsurii: X INVESTIȚII
 X SERVICII

□ SPRIJIN FORFETAR

1. **Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**

Conform analizei SWOT, în teritoriu există o mare fragmentare a sectorului agricol în exploatarea mică care nu sunt competitive și nu au capacitatea necesară (din punct de vedere informațional și financiar) de a se dezvolta. **În ciuda potențialului de procesare a produselor din lapte și carne, precum și a legumelor și fructelor, industria alimentară este aproape inexistentă.** În microregiune există doar 2 mici unități de prelucrare și conservare a carniilor, o unitate de prelucrare și conservare a legumelor și câteva unități mici de fabricare a pâinii, prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie. Studiul “Potential agricol și procesare” realizat de MADR pentru elaborarea PNDR 2014-2020 la nivelul tuturor UAT din mediul rural indică un **potențial ridicat în majoritatea UAT care fac parte din microregiune, pentru următoarele categorii de produse agricole: prelucrare cereale și oleaginoase, colectare și procesare lapte, abatorizare bovine, ovine și caprine, prelucrare carne bovine, porcine, ovine și caprine.**

În contextul lipsei facilităților de colectare, depozitare, ambalare, procesare și comercializare a produselor agricole, fermierii din zonă se confruntă cu probleme majore legate de dezvoltarea fermelor și de incapacitatea de valorificare eficientă a produselor agricole pe lanțuri scurte și piețe locale.

În concluzie, în cadrul acestei măsuri, se acordă sprijin financiar pentru a facilita cooperarea între actorii implicați în sectorul agricol, pentru crearea de lanțuri scurte și piețe locale pentru a-i ajuta să depășească și să aplaneze problemele legate de dezvoltarea fermelor sau provocările legate de mediu. Crearea de lanțuri scurte de la producător la consumatorul final va promova entitățile care colaborează pentru identificarea unor soluții noi. Produsele, practicile și procesele noi reprezintă principalele motoare pentru inovare și pentru diversificarea activităților agricole. Analiza SWOT evidențiază lipsa reală a factorilor care să stimuleze astfel de rezultate în spațiul rural al teritoriului. Această situație generează un efect negativ asupra valorii adăugate și asupra viabilității afacerilor din spațiul rural. Printre exemplele care evidențiază impactul negativ al acestei situații se numără: o gamă limitată de produse agro-alimentare recunoscute la nivel european, un nivel mai scăzut al productivității la nivelul fermelor și al sectorului de procesare, precum și al activităților de diversificare și de marketing.

În teritoriul GAL TO există un **potențial încă nevalorificat, de recunoaștere și promovare a mărcilor locale prin includerea acestora în schemele de calitate UE.** Fata de anul 2012, când erau înregistrate în registrul de atestare a produselor tradiționale 110 produse tradiționale care proveneau din Tara Oasului, odată cu schimbarea metodologiei de atestare a produselor tradiționale, până la sfârșitul anului 2015, au fost înregistrați **doar 2 producători, cu un număr total de 10 produse tradiționale (6 produse din categoria “Paine, produse de panificație și patiserie” și 4 produse din categoria “Bauturi”).**

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- a) favorizarea competitivitatii agriculturii
- b) asigurarea gestionarii durabile a resurselor naturale si combaterea schimbarilor climatice
- c) obtinerea unei dezvoltari teritoriale echilibrate a economiilor si comunitatilor rurale, inclusiv crearea si mentinerea de locuri de munca

Obiective specifice ale masurii

Crestrea valorii adugate a produselor si implicit a competitivitatii exploatiilor prin:

- a) cooperarea in vederea procesarii in comun a produselor in lantul scurt
- b) cooperarea in vederea depozitarii si ambalarii in comun a produselor in lantul scurt
- c) cooperarea in vederea organizarii vanzarii pe piata locala
- d) cooperarea in vederea promovarii legate de aceasta activitate si identificarea clientilor finali

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013

P3: Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură

Pe langa prioritatea principala, prin abordarea inovativa a proceselor de lucru, masura mai contribuie si la alte prioritati:

P1: Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale

P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

P4: Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor legate de agricultură și silvicultură

P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

Măsura corespunde obiectivelor art. 35 Cooperare alineatul 2, punctul d) cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în vederea stabilirii de lanțuri scurte de aprovizionare și de piețe locale și a dezvoltării acestora și **punctul e** activități de promovare pe plan local legate de dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor locale; **punctul e)** activitati de promovare legate de lanturile scurte si pietele locale .

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 3A îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- Inovare:

Sprijinul pentru finanțarea realizării unei rețele pe lanțul scurt și finanțarea investițiilor comune prezintă abordarea complexă a problematicii cooperării în domeniul agricol, procesare, promovare și valorificarea produselor agricole primare.

În cadrul acestei măsuri vor fi încurajate acele tehnologii și echipamente cu un caracter inovator, care vor conduce la utilizarea, la o scară mai largă, a tehnologiilor moderne.

- Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice:

Sprijinirea procesării și vânzării produselor agricole primare și prelucrate în cadrul unui lanț scurt vizează reducerea amprentei asupra mediului prin încurajarea de noi metode de producție a produselor agroalimentare, de pastrare, prin creșterea siguranței alimentare, prin adaptarea produselor la cerințele pieței locale și prin reducerea emisiilor de carbon datorată scăderii distanței de transport.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: masura M2/1C; M4/2A; M7/6B

Sinerгия cu alte măsuri din SDL: Nu este cazul

2. Valoarea adăugată a măsurii

- creșterea valorii adăugate a produselor și serviciilor prin aplicarea procesării, depozitării, ambalării și vânzării către clienții finali
- rezolvarea unei nevoi a teritoriului (creșterea competitivității sectorului agricol) pentru mai mulți beneficiari direcți în același proiect și implicit și pentru mai mulți beneficiari indirecti
- schimbarea mentalității actorilor locali în sensul aprecierii lucrului în comun și formelor asociative
- patrunderea pe piețele locale a unor produse de calitate
- sprijinirea actorilor din lanțul scurt pentru certificarea produselor prin schemele de calitate

3. Trimiteri la alte acte legislative

Regulamentul nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 807/2014 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului (UE) nr. 178/2002 din 28 ianuarie 2002 care stabilește principiile generale și cerințele legii alimentelor, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor și procedurile privind siguranța alimentelor

R (UE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare

Legislație Națională

Ordonanța nr. 37/ 2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice cu completările și modificările ulterioare.

Legea nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției cu completările și modificările ulterioare

Legea nr. 566/2004 a cooperăției cu completările și modificările ulterioare.

HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului cu modificările și completările ulterioare.

Ordinul nr. 135 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private cu completările și modificările ulterioare.

Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 111/2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor

Ordinul nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației cu modificările și completările ulterioare

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

PARTENERIATE constituite în baza unui **ACORD DE COOPERARE** format din minim două entități și în a cărei componență să fie cel puțin un partener din categoriile de mai jos :

- Fermieri, cooperative, grupuri de producători;
- Microîntreprinderi și întreprinderi mici;
- Organizații neguvernamentale;
- Consilii locale;
- Unități școlare, sanitare, de agrement și de alimentație publică.

Parteneriatul poate fi constituit și din persoane fizice, cu condiția ca liderul de proiect să fie cel puțin PFA, II, IF (înființate în baza OUG nr. 44/2008, cu modificările și completările ulterioare).

Beneficiari indirecți (grup țintă):

- Populația locală
- Întreprinderi și societăți comerciale din domeniul turismului și alimentației publice, sanatare, educatie etc.

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R. (CE) nr. 1305/2014.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile

- Cooperare orizontala si verticala intre actorii din lantul de aprovizionare in vederea stabilirii de lanturi scurte de aprovizionare si pietele locale inclusiv investitiile legate de acestea
  - Activitatile de promovare pe plan local legate de lantul scurt si piata locala
- Operatiunile de mai sus vizeaza implementarea de proiecte a caror tematica promoveaza metode de vanzare a produselor agricole si alimentare de la producator pana la consumatorul final, printr-un singur intermediar. Produsele pot fi vandute print-un lant orizontal (produsele de la mai multi producatori se aduna intr-un "cos" pentru

consumatorul final care poate fi persoana fizica sau juridical-pensiuni, cantine etc) fara a fi procesate, sau procesate (in prestare de serviciu) si apoi vandute catre consumatorul final. Procesarea in lant se poate realiza de catre mai multi producatori in acelasi punct sau de fiecare producator in ferma proprie pentru mai multe produse.

Produsul obtinut va fi livrat consumatorului final. In lant pot fi realizate dupa caz, activitati de depozitare, ambalare, etichetare.

Produsele se pot vinde si pe o piata locala (maxim 75 km) dupa ce urmeaza lantul scurt. Activitatea de promovare este legata de aceste doua operatiuni.

Prin acesata masura se acorda sprijin pentru costurile de cooperare care constau in : costuri de organizare a cooperarii si costuri directe ale proiectului, respectiv cele care rezulta din planul de afaceri, de obicei cele de investitii. Infiintarea parteneriatelor si realizarea planului de afaceri va fi sustinuta prin alta masura.

7. Conditii de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul va depune un acord de cooperare care face referire la o perioadă de funcționare cel puțin egală cu perioada pentru care se acordă finanțarea; (durata de implementare a proiectului)
- Solicitantul implementează planul de afaceri/marketing/studiul de fezabilitate aprobat
- Partenerii care sunt fermieri isi desfasoara activitatile agricole într-una din unitățile administrativ - teritoriale din teritoriu GAL
- Solicitantul are obligatia de a prezenta dovada cofinantarii daca intensitatea va fi sub 100%
- Solicitantul are obligativitatea intretinerii/mentenantei investitiei pe perioada aferenta (minim 5 ani de la ultima plata)

8. Criterii de selecție

- Principiul reprezentativității cooperării, respectiv numărul de parteneri implicați
- Principiul structurii adecvate de parteneriat, pe baza obiectivului proiectului
- Principiul valorii adăugate (parteneriatele care produc și comercializează produse cu valoare adăugată mare - ecologice, care participă la scheme de calitate, produse din sistemele agricole HNV, etc.)
- Principiul “piețelor locale”
- Principiul diversității activităților implicate

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar in ghidul solicitantului si vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Acolo unde investitia vizeaza prima vanzare a produsului,daca nu se regaseste sub incidenta unui articol din regulament intensitatea sprijinului va fi stabilită de parteneriate astfel:

- pentru operațiunile generatoare de venit: până la 90%;
- pentru operațiunile generatoare de venit cu utilitate publică - până la 100%;
- pentru operațiunile negeneratoare de venit: până la 100%.

30% din valoarea totală a proiectului incluzând costurile de consultanta si proiectare (10%) vor fi costuri de functionare a rețelei.

Acolo unde investitiile din planul de afaceri se realizează din alte fonduri, proiectul va acoperi doar costurile de funcționare.

În cazul în care investiția intră sub incidența altui articol din regulament, se aplică rata maximă relevantă a sprijinului.

Valoarea proiectelor: maxim 200.000 euro

Intensitatea s-a stabilit conform Anexei II reg 1305/2013 acolo unde operatiunile se regasesc in regulamnet (pentru investitiile din planul de afaceri) si de catre parteneriat pentru cele care nu se regasesc. Pentru operatiunile generatoare de venit s-a stabilit 90% deoarece potentialii beneficiari nu au resurse proprii suficiente.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare
2A Indicator specific	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători - 10 exploatatii
Indicator suplimentar	Număr de locuri de muncă nou create - 8 locuri de munca
Indicator suplimentar	Cheltuieli publice totale 485.965,03 euro
Indicator suplimentar	Numarul de operatiuni de cooperare - 5

FIȘA MĂSURII 6/6A

Denumirea măsurii - **Înființarea de activități neagricole**

CODUL Măsurii - Măsura 6 / 6A

Tipul măsurii: INVESTIȚII
 SERVICII
 X SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

La finele anului 2014, numărul mediu al salariatilor din microregiunea GAL TO era de 6639 de persoane, iar **populația stabilă ocupată era de 24198 persoane**. Rata ocupării, reprezentând gradul de concentrare a populației ocupate în vârstă de 15-64 ani, în microregiune **era de 45,78%**, mai redusă cu 15% față de cea existentă la nivel național de 61% și cu 23% față de cea la nivelul județului Satu Mare. Acest aspect indică o **ocupare insuficientă în zona**, precum și faptul că există forță de muncă disponibilă implicată preponderent în agricultura de subsistență. Lipsa locurilor de muncă și a alternativelor, inclusiv cele antreprenoriale, reprezintă principalele cauze ale fenomenului de migrație a forței de muncă din zona în mediul urban și mai ales în alte state membre ale UE.

Cea mai mare pondere o au IMM-urile cu activități non-agricole din sectoarele construcții (47,68%) și comerț (21,52%), ceea ce denotă o **pondere redusă a IMM implicate în desfășurarea de activități precum mică industrie, servicii și turism rural, o slabă diversificare a activităților nonagricole și inexistența industriilor creative**. De altfel, Țara Oasului este recunoscută pentru firmele care activează în domeniul construcțiilor, acestea având activitate nu doar pe plan local, ci și în alte regiuni ale țării și chiar la nivel internațional.

În rândul activităților non agricole, **atât industria prelucrătoare, cât și turismul, sectoare ce ar putea valorifica resursele și potențialul natural și cultural al zonei sunt foarte slab reprezentate**. În ciuda potențialului natural, cultural și patrimonial existent, a resurselor naturale ale subsolului (ape minerale, ape termale) și resurselor pentru producerea de energii alternative (în special biomasă), numărul firmelor care activează în aceste domenii detin o pondere de numai **9,7%** (industria prelucrătoare), respectiv de **3,5%** cea de turism.

Microregiunea are un potențial turistic foarte ridicat, 5 localități din microregiune, din cele 10 localități rurale ale județului Satu Mare cu potențial turistic, fiind incluse în Lista zonelor rurale cu potențial turistic ridicat (Calinesti Oas, Certeze, Orasu Nou, Turt și Vama). Cu toate acestea, turismul la nivelul microregiunii este la un nivel nesatisfăcător. **Infrastructura turistică și serviciile turistice suport și de agrement sunt insuficient dezvoltate, iar promovarea turistică a zonei este deficitară și realizată în mod neprofesionist**. Infrastructura de agrement este insuficientă pentru populația și potențialul turistic de dezvoltare al zonei.

Țara Oașului are un bogat patrimoniu cultural material și imaterial, prin care se păstrează identitatea și tradițiile microregiunii, dar care este încă **insuficient conservat și valorificat**.

Implementarea acestei măsuri este necesară pentru stimularea mediului de afaceri din teritoriul LEADER prin susținerea financiară a întreprinzătorilor care realizează activități neagricole pentru prima dată (start-up), în baza unui plan de afaceri. Măsura contribuie la: ocuparea unei părți din excedentul de forță de muncă existent, la diversificarea economiei din teritoriul LEADER, la creșterea veniturilor populației și a nivelului de trai, la scăderea sărăciei și la combaterea excluziunii sociale.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Obiective specifice ale masurii

- a) diversificarea economiei teritoriul LEADER, dezvoltarea economică a zonei și eradicarea sărăciei
- b) dezvoltarea serviciilor pentru populație și alte activități economice
- c) crearea de locuri de muncă de calitate în teritoriul LEADER
- d) încurajarea menținerii și dezvoltării activităților meșteșugărești tradiționale
- e) dezvoltarea turismului prin încurajarea înființării anumitor tipuri de structuri de cazare (parcuri de rulote, camping, tabere, bungalouri) baze de agrement etc.

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013
P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

Măsura corespunde obiectivelor art. 19 Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor alineatul 1a, punctul ii) activități neagricole în zone rurale

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

Măsura contribuie la inovare și protecția mediului

Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul”, fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: masura M1/1A, M2/1C ,

Sinerгия cu alte măsuri din SDL: M7/6A, M8/6A, M9/6B, M10/6B

2. Valoarea adăugată a măsurii

- stimularea activităților economice noi din sfera serviciilor pentru populație sau pentru alte activități economice neagricole din teritoriul GAL
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how
- crearea de noi locuri de muncă

3. Trimiteri la alte acte legislative

Regulamentul nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 807/2014 cu modificările și completările ulterioare;

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Fermieri sau membrii unei gospodării agricole, care își diversifică activitatea prin practicarea unor activități neagricole, precum și microîntreprinderile, întreprinderile mici și persoanele fizice din zone rurale (Start-up) - art 19. alin. 1, litera a, punctul ii:

- Micro-întreprinderi și întreprinderi mici existente din spațiul rural, care își propun activități neagricole, pe care nu le-au mai efectuat până la data aplicării pentru sprijin;
- Micro-întreprinderi și întreprinderi mici noi, înființate în anul depunerii aplicației de finanțare sau cu o vechime de maxim 3 ani fiscali, care nu au desfășurat activități până în momentul depunerii acesteia.
- Persoanele fizice - fermieri sau membrii unei gospodării agricole care își propun activități neagricole, cu excepția persoanelor fizice neautorizate

Beneficiarii indirecti sunt:

- Populația din teritoriu și din regiune
- Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă

5. Tip de sprijin

- Sprijinul va fi acordat sub formă de **sumă forfetară** pentru finanțarea înființării de noi activități neagricole în teritoriul LEADER pe baza unui plan de afaceri.
- Cerințe minime:
  - Planul de afaceri nu poate cuprinde alte acțiuni, în afara celor specifice prezentei măsuri.
  - Acordarea celei de-a doua tranșe este condiționată de implementarea corectă a obiectivelor stabilite prin Planul de Afaceri.
  - În cazul nerespectării planului de afaceri, se recuperează prima tranșă, proportional cu obiectivele nerealizate.
  - Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în termen de nouă luni de la data deciziei de acordare a ajutorului.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile

Sprijinul se acordă pentru activitățile prevăzute pentru îndeplinirea obiectivelor din cadrul Planului de Afaceri. Toate cheltuielile propuse prin planul de afaceri și activitățile relevante pentru implementarea corectă a planului de afaceri aprobat, pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.

Activitățile prevăzute în planul de afaceri pot fi din domeniul producției și serviciilor inclusiv cele turistice (toate tipurile de structuri de cazare prevăzute în legislația în vigoare în domeniul turismului și activităților recreative). Codurile CAEN eligibile vor fi detaliate în Ghidul solicitantului.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili
- Solicitantul trebuie să prezinte un plan de afaceri
- Sediul social și punctul/punctele de lucru trebuie să fie situate în teritoriul GAL, iar activitatea va fi desfășurată în teritoriul GAL
- Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în termen de nouă luni de la data deciziei de acordare a ajutorului
  - Solicitantul are obligativitatea intretinerii/mentenantei investiției pe perioada aferentă (minim 3 ani de la ultima plată)

8. Criterii de selecție

- Vor fi selectate cu prioritate proiectele care utilizează energia produsă din surse regenerabile
- Investiții în turism
- Investiții în domeniul TIC
- Se vor crea 3 locuri de muncă (minim 1 an)

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în ghidul solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Cuantumul sprijinului este de maxim 48.500 euro/proiect :

Sprijinul se va acorda în 2 rate pe o perioadă de maximum 3 ani, astfel:

- 90% din cuantumul sprijinului la semnarea deciziei de finanțare;
- 10% în cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri.
  - Operațiunile se supun regulii de minimis

Dosarul cererii de plată pentru a doua tranșă se depune după îndeplinirea conformității și a investițiilor propuse de beneficiar în planul de afaceri.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare
6A Indicator specific	Număr de locuri de muncă nou create 3 locuri de munca
Indicator suplimentar	Cheltuieli publice totale 145.500 euro

FIȘA MĂSURII 7/6A

Denumirea măsurii - Dezvoltarea întreprinderilor neagricole în teritoriul LEADER

CODUL Măsurii - Măsura 7 / 6A

Tipul măsurii: X INVESTIȚII
 SERVICII
 SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

La finele anului 2014, numărul mediu al salariatilor din microregiunea GAL TO era de 6639 de persoane, iar populația stabilă ocupată era de 24198 persoane. Rata ocupării reprezentând gradul de concentrare a populației ocupate în vârstă de 15-64 ani în microregiune era de 45,78% mai redusă cu 15% față de cea existentă la nivel național de 61% și cu 23% față de cea la nivelul județului Satu Mare. Acest aspect indică o ocupare insuficientă în zona, precum și faptul că există forță de muncă disponibilă implicată preponderent în agricultura de subsistență. Lipsa locurilor de muncă și a alternativelor, inclusiv cele antreprenoriale, reprezintă principalele cauze ale fenomenului de migrație a forței de muncă din zona în mediul urban și mai ales în alte state membre ale UE.

Cea mai mare pondere o au IMM-urile cu activități non-agricole din sectoarele construcții (47,68%) și comerț (21,52%), ceea ce denotă o pondere redusă a IMM implicate în desfășurarea de activități precum mică industrie, servicii și turism rural, o slabă diversificare a activităților non-agricole și inexistența industriilor creative. De altfel, Tara Oasului este recunoscută pentru firmele care activează în domeniul construcțiilor, acestea având activitate nu doar pe plan local, ci și în alte regiuni ale țării și chiar la nivel internațional.

În rândul activităților non-agricole, atât industria prelucrătoare, cât și turismul, sectoare ce ar putea valorifica resursele și potențialul natural și cultural al zonei sunt foarte slab reprezentate. În ciuda potențialului natural, cultural și patrimonial existent, a resurselor naturale ale subsolului (ape minerale, ape termale) și resurselor pentru producerea de energii alternative (în special biomasa), numărul firmelor care activează în aceste domenii deține o pondere de numai 9,7% (industria prelucrătoare), respectiv de 3,5% cea de turism.

Microregiunea are un potențial turistic foarte ridicat, 5 localități din microregiune, din cele 10 localități rurale ale județului Satu Mare cu potențial turistic, fiind incluse în Lista zonelor rurale cu potențial turistic ridicat (Calinești Oas, Certeze, Orasu Nou, Turt și Vama). Cu toate acestea, turismul la nivelul microregiunii este la un nivel nesatisfăcător. Infrastructura turistică și serviciile turistice suport și de agrement sunt insuficient dezvoltate, iar promovarea turistică a zonei este deficitară și realizată în mod neprofesionist.

Infrastructura de agrement este insuficientă pentru populația și potențialul turistic de dezvoltare al zonei.

Țara Oașului are un bogat patrimoniu cultural material și imaterial, prin care se păstrează identitatea și tradițiile microregiunii, dar care este încă insuficient conservat și valorificat.

Implementarea acestei măsuri este necesară pentru stimularea mediului de afaceri din teritoriul LEADER prin susținerea financiară a întreprinzătorilor care realizează activități neagricole. Măsura contribuie la: ocuparea unei părți din excedentul de forță de muncă existent, la diversificarea economiei din teritoriul LEADER, la creșterea veniturilor populației și a nivelului de trai, la scăderea sărăciei și la combaterea excluderii sociale.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Obiective specifice ale măsurii

_diversificarea economiei teritoriul LEADER, dezvoltarea economică a zonei și eradicarea sărăciei

- a) dezvoltarea serviciilor pentru populație și alte activități economice
- b) crearea de locuri de muncă de calitate în teritoriul LEADER
- c) încurajarea menținerii și dezvoltării activităților meșteșugărești tradiționale
- d) dezvoltarea turismului prin încurajarea înființării unor structuri de cazare altele decât pensiunile agroturistice, baza de agrement etc.

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013

P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

Măsura corespunde obiectivelor art. 19 Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor **alineatul 1b**, „Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole”

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

Măsura contribuie la inovare și protecția mediului

Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul”, fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: masura M1/1A, M2/1C,

Sinergia cu alte măsuri din SDL: M6/6A, M8/6A, M9/6B, M10/6B

2. Valoarea adăugată a măsurii

- stimularea activităților economice noi din sfera serviciilor pentru populație sau altor activități economice neagricole din teritoriul GAL
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how
- crearea de noi locuri de muncă.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Regulamentul nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 807/2014 cu modificările și completările ulterioare;

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Microîntreprinderi și întreprinderi mici și persoanele fizice din teritoriul LEADER, precum și fermieri sau membrii unei gospodării agricole.

- Micro-întreprinderi și întreprinderi non-agricole mici existente și nou înființate din teritoriul LEADER
- Fermieri sau membrii unor gospodării agricole care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități neagricole în teritoriul LEADER în cadrul întreprinderii deja existente sau nou înființate, încadrabile în categoria microîntreprinderi și întreprinderi mici, cu excepția persoanelor fizice neautorizate.
- Cooperative meșteșugărești

Beneficiarii indirecți sunt:

- Populația din teritoriu și din regiune
- Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă

5. Tip de sprijin

- **Rambursarea costurilor eligibile** suportate și plătite efectiv de solicitant pentru proiectele de modernizare/dezvoltare a întreprinderilor mici/micro-întreprinderilor existente, pe baza unei Studii de fezabilitate/Memoriu Justificativ cf. HG 28/2008, actualizată.
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art.45(4) și art.63 ale Reg.(UE) nr. 1305/2013

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile:

- Investiții în activități productive inclusiv energie regenerabilă, cu excepția biomasei
- Investiții în activități meșteșugărești

- Investiții legate de furnizarea de servicii în mod deosebit TIC (Investiții intangibile: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci)
- Investiții legate de turism (structuri de cazare cu excepția pensiunilor și agropensiunilor prevăzute în legislația în vigoare în domeniul turismului și activități recreative).
- Investiții legate de profilaxia sănătății umane bazate pe valorificarea resurselor naturale locale
- Codurile CAEN eligibile vor fi detaliate în Ghidul solicitantului.

Acțiuni neeligibile:

- Investiții în activități agricole.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili
- Investiția trebuie să se încadreze în unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură
- Solicitantul trebuie să își desfășoare activitatea aferentă investiției finanțate în teritoriul GAL
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare
  - Solicitantul are obligativitatea întreținerii/mentenantei investiției pe perioada aferentă (minim 5 ani de la ultima plată)

8. Criterii de selecție

- Vor fi selectate cu prioritate proiectele care produc sau/si utilizează energia produsă din surse regenerabile
- Investiții în turism
- Investiții în domeniul TIC
- Investiții în profilaxia sănătății umane bazate pe valorificarea resurselor naturale locale.

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în ghidul solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Intensitatea sprijinului pentru cheltuielile eligibile din proiect sunt maxim 90% pentru cheltuielile eligibile din proiect.

Valoarea sprijinului nerambursabil este cuprinsă între 5.000 Euro și 200.000 Euro.

Operatiunile se supun regulii de minimis.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare
6A Indicator specific	Număr de locuri de muncă nou create 2 locuri de munca
Indicator suplimentar	Cheltuieli publice totale 264.625,50

FIȘA MĂSURII 8/6A

Denumirea măsurii - Sprijin pentru accesul populației din mediul rural la informație prin realizarea unui centru pentru servicii suport adresate populației din mediul rural

CODUL Măsurii - Măsura 8 / 6A

Tipul măsurii: X INVESTIȚII
 SERVICII
 SPRIJIN FORFETAR

1. **Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**

Conform analizei SWOT, pentru a răspunde nevoilor identificate la nivelul teritoriului, pentru noua perioadă de programare 2014-2020 se are în vedere reducerea discrepanțelor dintre mediile urban și rural în domeniul accesului la informație pentru populația din mediul rural.

Tehnologia Informației și Comunicațiile de generație nouă au un rol esențial în introducerea și prelucrarea de informații în toate procesele economice, sociale, de mediu, sănătate, educaționale și culturale, cu impact pozitiv atât asupra dezvoltării comunității cât și a individului.

Analiza diagnostic a teritoriului subliniază accesul limitat al cetățenilor din mediul rural la informații despre agricultură și zootehnie, despre antreprenariat, activități non-agricole, locuri de muncă cât și la servicii publice electronice și la servicii on-line în domeniul social, cultural și educațional.

Scopul de bază este crearea unui centru care să ofere servicii suport care să permită accesul tuturor cetățenilor la informație în timp util, prin creșterea capacității de utilizare a serviciilor societății informaționale, reformarea modelelor operaționale la nivelul administrațiilor publice și creșterea eficienței operaționale prin utilizarea adecvată a tehnologiilor informaționale și comunicaționale, cu consecințe directe asupra creșterii competitivității la nivelul mediului de afaceri din toate domeniile dezvoltării rurale, a nivelului de trai și confort al cetățeanului.

În cadrul acestei măsuri, se acordă sprijin financiar pentru realizarea unei infrastructuri care să ofere servicii suport populației din mediul rural la nivelul microregiunii.

Beneficiarul direct al infrastructurii va fi o entitate juridică (IMM, ONG) care va realiza administrarea acesteia.

Centrul de servicii suport va găzdui diverse entități care vor oferi servicii destinate populației rurale, cum ar fi:

- Servicii de consiliere în domeniul agricol
- Servicii de creditare
- Servicii de consultanță în elaborarea și implementare de proiecte
- Servicii de proiectare
- Servicii de contabilitate
- Servicii juridice
- Servicii în domeniul asigurării
- Servicii on-line de tipul: e-guvernare, e-booking, e-learning, e-comert, e-promovare, bursa de locuri de muncă locale, de terenuri etc.

Serviciile on-line vor putea fi furnizate atât de administratorul clădirii cât și de alți locatari. Beneficiarul infrastructurii nu poate fi singurul locatar al acesteia.

Locatarii vor fi din domeniile de servicii vizate.

Infrastructura va asigura și un spațiu comun de secretariat în care se vor asigura servicii comune de secretariat atât firmelor găzduite cât și altor persoane din exterior cât și o sală de conferințe pentru desfășurarea unor activități comune sau de grup.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- a) favorizarea competitivității agriculturii
- b) asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice
- c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiective specifice ale măsurii

Realizarea unei infrastructuri de servicii suport adresate populației rurale

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013

P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

Măsura corespunde obiectivelor art. 19 Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor **alineatul 1b**, „Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole”

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

Măsura contribuie la inovare și protecția mediului

Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: masura M6/6A, M7/6A

Sinergia cu alte măsuri din SDL: M6/6A, M7/6A, M9/6B, M10/6B

2. Valoarea adăugată a măsurii

- stimularea activităților economice noi din sfera serviciilor pentru populație
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how
- crearea de noi locuri de muncă

3. Trimiteri la alte acte legislative

Regulamentul nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul nr. 807/2014 cu modificările și completările ulterioare;

4. Beneficiari directi/indirecti (grup tinta)

Microîntreprinderi și întreprinderi mici și precum și fermieri sau membrii unei gospodării agricole.

- Micro-întreprinderi și întreprinderi non-agricole mici existente și nou înființate din teritoriul LEADER, dacă solicitantul este o întreprindere conform reg.1407/2013 și proiectul este generator de venit se face precizarea la pct. 3 și 9 ca „operatiunile se supun regulii de minimis”
- Cooperative meșteșugărești
- ONG-uri

Beneficiarii indirecti sunt:

- Populația din teritoriu și din regiune
- Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv de solicitant pentru proiectele de modernizare/dezvoltare a întreprinderilor mici/micro-întreprinderilor

existente, pe baza unei Studii de fezabilitate/Memoriu Justificativ cf. HG 28/2008, actualizată.

- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art.45(4) și art.63 ale Reg.(UE) nr. 1305/2013

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile

- Sunt eligibile investiții legate de realizarea unei infrastructuri de servicii suport adresate populației rurale: construcția/modernizarea unei infrastructuri și/sau dotarea acestora cu mijloace fixe specifice activităților desfășurate; achiziția sau dezvoltarea de soft pentru obiectivele proiectului.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare
  - Solicitantul are obligativitatea întreținerii/mentenantei investiției pe perioada aferentă (minim 5 ani de la ultima plată)
  - investițiile se vor realiza pe teritoriul GAL

8. Criterii de selecție

- Vor fi selectate cu prioritate proiectele care propun cele mai diversificate servicii
- Investiții în domeniul TIC
- Se vor crea 2 locuri directe de muncă (minim 1 an)

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în ghidul solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Intensitatea sprijinului pentru cheltuielile eligibile din proiect sunt maxim 90% pentru proiectele generatoare de venit și 100% pentru proiectele negenerative de venit. Valoarea sprijinului nerambursabil este cuprinsă între 5.000 Euro și 10.000 ~~200.000~~ Euro.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare
6A Indicator specific	Număr de locuri de muncă nou create 2 locuri de munca
Indicator suplimentar	Cheltuieli publice totale ~~200.000~~ 10.000 euro

FIȘA MĂSURII 9/6B

Denumirea măsurii - Dezvoltarea satelor

CODUL Măsurii - M9/6B

Tipul măsurii: X INVESTIȚII
 SERVICII
 SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Un aspect care are un impact negativ asupra dezvoltării economice și calității vieții este deficiența infrastructurii educaționale, sociale și culturale și a serviciilor de bază care să răspundă nevoilor populației din teritoriu.

Infrastructura sanitară și educațională

Condițiile de participare a copiilor la activități extrașcolare (sportive, culturale și recreative) lasă de dorit, o serie de unități din rețeaua educațională (creșe, grădinițe, școli) necesită modernizări și dotări, iar serviciile de tip „after school” lipsesc.

Serviciile medicale trebuie extinse, fiind mai degrabă concentrate în Negrești Oaș. În comune lipsesc laboratoare pentru analize medicale sau laboratoare de tehnică dentară. De asemenea, nu există nici un cabinet de radiologie. La unele unități medicale sunt necesare dotări adecvate și condiții mai bune pentru prestarea serviciilor.

Pentru o zonă cu peste 60.000 de locuitori atât infrastructura existentă, cât și nivelul de dotare sunt deficitare, aspect ce are consecințe și asupra atractivității personalului medical și din educație pentru a lucra în asemenea instituții.

Patrimoniul cultural și infrastructura de agrement

Țara Oașului deține un bogat patrimoniu cultural material și imaterial, prin care se păstrează identitatea și tradițiile microregiunii. Peste 60% din așezămintele monahale sunt monumente istorice de patrimoniu de interes local. Există obiective de arheologie și arhitectură de patrimoniu de interes național (situri arheologice, muzeul etnografic al Țării Oașului - secția în aer liber), dar și obiective de interes local (muzee, case și

gospodării tradiționale, ateliere meșteșugărești, expoziții de etnografie și artă populară). În ceea ce privește patrimoniul cultural imaterial Țara Oașului este o zonă etnofolclorică unică. Oașul și-a câștigat faima mai ales prin portul, tradițiile, obiceiurile, dansurile și țâpurițele oșenești. O serie de meșteșuguri populare se mai păstrează și astăzi: împletitul, cusutul și brodatul, realizarea de podoabe populare. În Țara Oașului se desfășoară o serie de evenimente anuale culturale și religioase, cele mai multe concentrate în Negrești-Oaș. Printre cele mai cunoscute evenimente amintim: “Sâmbra Oilor”, “Zestrea Oașului - Festivalul Patrimoniului Țării Oașului”, “Festivalul Datinilor și Obiceiurilor de Iarnă”. Aceste evenimente nu sunt suficient de bine reprezentate la nivelul întregii zone și acoperă, în cele mai multe cazuri, sezonul sărbătorilor tradiționale. Deși datinile, obiceiurile, tradițiile, meșteșugurile tradiționale, muzica, dansurile și elementele de gastronomie tradițională se păstrează încă vii în Țara Oașului, acestea riscă să se piardă. **Sunt necesare demersuri pentru încurajarea transmiterii lor din generație în generație, pentru salvagardarea patrimoniului cultural prin inventariere, repertoriere, includerea în baze de date integrate și pentru organizarea de evenimente care să acopere o arie mai largă a teritoriului și perioadele extrasezon.**

Pentru a transforma microregiunea într-o destinație turistică atractivă, este necesar ca aceste resurse să fie susținute de o infrastructură turistică adecvată. Infrastructura de agrement este insuficient dezvoltată față de potențialul turistic al zonei. Există doar câteva trasee turistice, potențialul apelor termale din zonă este insuficient valorificat, iar spațiile publice de agrement și recreere sunt foarte puține. O serie de **obiective culturale necesită investiții de restaurare și conservare și/sau dotare, pentru a le menține valoarea culturală.**

În acest context se impune **identificarea unor soluții pentru îmbunătățirea infrastructurii de bază și a calității serviciilor, prin cooperarea între actorii publici și privați din teritoriu. Infrastructura necesită investiții pentru extindere, modernizare, dotări corespunzătoare, reabilitare termică, pentru folosirea unor surse de energie alternative sau pentru schimbarea destinației unor clădiri care în prezent nu mai sunt utilizate și se degradează.**

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Obiectivele specifice ale măsurii sunt:

- a) dezvoltarea infrastructurii la scară mică
- b) crearea de locuri de muncă în mediul rural
- c) conservarea moștenirii rurale și a tradițiilor locale
- d) reducerea gradului de sărăcie și a riscului de excluziune socială
- e) valorificarea patrimoniului cultural și natural

Măsura contribuie la prioritatea P6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr.1305/2013.

Măsura corespunde obiectivelor art. 20 Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale

(b) investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei

(d) investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale, și a infrastructurii aferente și

(e) investiții de uz public în infrastructura de agrement, în informarea turiștilor și în infrastructura turistică la scară mică din Reg. (UE) nr. 1305/2013

f) studii și investiții asociate cu întreținerea, refacerea și modernizarea patrimoniului cultural și natural al satelor, al peisajelor rurale și al siturilor de înaltă valoare naturală, inclusiv cu aspectele socioeconomice conexe, precum și acțiuni de sensibilizare ecologică

g) investiții orientate spre transferul activităților și transformarea clădirilor sau a altor instituții aflate în interiorul sau apropierea așezărilor rurale, în scopul îmbunătățirii calității vieții sau al creșterii performanței de mediu a așezării respective

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6B încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- Inovare și protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice:

Potențialii beneficiari sunt încurajați ca în cadrul proiectelor să utilizeze soluții care conduc la eficientizarea consumului de energie. Reducerea consumului de energie prin măsuri de eficientizare a consumului și prin utilizarea cât mai largă a energiei din surse regenerabile prezintă o bună soluție pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. În cadrul procesului de proiectare trebuie luate în considerare materialele care asigură impactul minim asupra mediului.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Această măsură va fi complementară cu măsură M1/1A, M2/1C.

Sinerгіa cu alte măsuri din SDL: M6/6A, M7/6A, M8/6A, M10/6B

2. Valoarea adăugată a măsurii

- Îmbunătățirea condițiilor de viață pentru locuitorii din teritoriul GAL
- Îmbunătățirea infrastructurii rurale crează premisele de dezvoltare a activităților economice din teritoriul GAL
- Dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how
- Conservarea identității rurale a teritoriului
- Crearea de noi locuri de muncă

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație UE

Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Legislație Națională

Legea nr.1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 866/2008 privind aprobarea calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea din învățământul preuniversitar precum și durata de școlarizare;

Legea nr.215/2001 a administrației publice locale-republicată;

Legea nr.422/2001 privind protejarea monumentelor;

Legea nr.489/2006 privind libertatea religiei și regimul general al cultelor - republicată;

Ordinul nr.2260 din 18 aprilie 2008 privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr.143/2007 privind înființarea, organizarea și desfășurarea activității așezămintelor culturale, cu modificările și completările ulterioare.

OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiarii direcți sunt:

- Comunele definite conform legislației în vigoare;
- ONG-uri definite conform legislației în vigoare;
- Unități de cult definite conform legislației în vigoare;
- Persoane juridice care dețin în administrare/proprietate obiective de patrimoniu cultural, istoric, religios de interes local; dacă solicitantul este o întreprindere conform reg.1407/2013 și proiectul este generator de venit se face precizarea la pct. 3 și 9 ca ,, operațiunile se supun regulii de minimis”

Beneficiari indirecți (grup țintă):

- Populația locală
- Întreprinderi și societăți comerciale înființate și/sau dezvoltate în teritoriu
- ONG-uri din teritoriu

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2014, în cazul proiectelor de investiții.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile

- Investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei

- Investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale, și a infrastructurii aferente
  - Investiții orientate spre transformarea clădirilor sau a altor instalații aflate în interiorul sau în apropierea așezărilor rurale, în scopul îmbunătățirii calității vieții sau al creșterii performanței de mediu a așezării respective
  - Restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local
  - Construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces la obiectivele de patrimoniu
  - Restaurarea, conservarea și /sau dotarea obiectivelor din patrimoniul local
- Acțiuni neeligibile

- Nu sunt eligibile infrastructurile destinate serviciilor sociale, așa cum sunt definite în nomenclatorul serviciilor sociale, anexa la Hotărârea nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale cu modificările și completările ulterioare

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să facă parte din categoria beneficiarilor eligibili
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală aprobată, corespunzătoare domeniului de investiții
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură
- Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al acesteia
  - Solicitantul are obligația de a prezenta dovada cofinantării dacă intensitatea va fi sub 100%
  - Solicitantul are obligativitatea întreținerii/mentenantei investiției pe perioada aferentă (minim 5 ani de la ultima plată)
  - investițiile se vor realiza pe teritoriul GAL

8. Criterii de selecție

- Proiecte realizate în parteneriat
- Proiecte cu impact micro-regional
- Exploatarea resurselor de energie regenerabilă
- Crearea de noi locuri de muncă
- Gradul de acoperire a populației deservite
- Investiția stimulează dezvoltarea mediului local de afaceri
- Solicitanții care nu au primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în Ghidul Solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al

solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Ponderea maximă a intensității sprijinului va fi stabilită astfel:

- pentru operațiunile generatoare de venit: 90%;
- pentru operațiunile generatoare de venit cu utilitate publică: 100%;
- pentru operațiunile negeneratoare de venit: 100%.

Valoarea maxima a sprijinului 200.000 euro/proiect.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare
6B Indicator specific	Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite 20.000 locuitori
Indicator suplimentar	Cheltuieli publice totale 677.500 euro

FIȘA MĂSURII 10/6B

Denumirea măsurii - Investiții pentru dezvoltarea infrastructurii sociale

CODUL Măsurii - M10/6B

Tipul măsurii: X INVESTIȚII
 SERVICII
 SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

În afara serviciilor sociale care se desfășoară în cadrul departamentelor specializate la nivelul primăriilor și la nivelul direcției județene pentru asistență socială, **infrastructura și serviciile sociale și socio-medicale în microregiune sunt deficitare**. Consiliul Județean oferă servicii complexe de asistență socială pentru toate localitățile din județ, având în structura sa inclusiv centre pentru copii și adulți. Cu toate acestea, Direcția nu dispune de astfel de centre în zona Oașului, astfel încât beneficiarii din zonă trebuie să fie transportați în locațiile din Satu-Mare Carei, Halmeu, Hurezu Mare, etc. De menționat este și faptul că în Județului Satu-Mare există și o serie de furnizori privați de servicii sociale (asociații, fundații), dar nici acestea nu acționează în zona Oașului. În acest context primăria din Turț, în cadrul programului POSDRU 2007-2013, a realizat în parteneriat cu mediul privat 3 structuri sociale: unul oferă servicii de găzduire, asistență medicală, terapii specializate și consiliere psihologică pentru vârstnici, altul oferă servicii de îngrijiri medicale fie la sediu, în sala de tratament, fie la domiciliu, dar și monitorizarea stării de

sănătate de la distanță, iar cel de-al treilea servicii de catering la domiciliu. Primăria Negrești-Oaș a demarat, în anul 2012, construcția unui Centru Social de Zi pentru Vârșnici, proiect co-finanțat din Fondul European pentru Dezvoltare Regională, prin Programul Operațional Regional 2007-2013.

În teritoriul GAL Țara Oașului au fost identificate 4 localități care au comunități marginalizate: în rural - Bixad (sat Boinești), Tarna Mare (sat Bocicău), Vama (sat Vama) și în orașul Negrești Oaș (zone de tip mahala cu case, zone de tip mahala cu adăposturi improvizate și zone de tip ghetou cu blocuri și în foste colonii de muncitori).

Accelerarea fenomenului de îmbătrânire a populației, numărul mare de copii ai căror părinți lucrează în străinătate, creșterea numărului de persoane expuse riscului sărăciei impune ca necesitate accelerarea găsirii unor soluții de infrastructură și servicii adecvate și intensificarea parteneriatelor public-privat pentru a răspunde nevoilor acestor categorii vulnerabile.

Investițiile susținute în cadrul acestei măsuri pot viza dezvoltarea serviciilor sociale: infrastructura, dotările și echipamentele aferente înființării și dezvoltării unui centru social specializat sau integrat (inclusiv servicii medicale) care asigură servicii sociale și/sau medicale de specialitate persoanelor din grupurile vulnerabile;

Centrele sociale joacă un rol important în sprijinirea obiectivelor acestei măsuri prin ansamblul activităților și acțiunilor desfășurate, al căror scop este să servească atât interesul general cât și interesele unei colectivități, prin creșterea șanselor de ocupare pe piața muncii a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile. Implicarea administrațiilor locale este necesară mai ales în zonele unde, deși problema susținerii grupurilor marginalizate este iminentă și urgentă, nu vine nici un răspuns din partea instituțiilor publice responsabile județene sau naționale.

Proiectele finanțate în cadrul acestei măsuri vor viza investiții în infrastructura de tip "hard" urmând ca investițiile de tip "soft" să fie asigurate prin accesarea Obiectivului specific 5.2 din cadrul POCU 2014-2020. Investițiile de tip "soft" contribuie la integrarea socială a grupurilor vulnerabile vizate de proiectele finanțate, prin asigurarea accesului la servicii calitative de educație și formare profesională și acoperirea cheltuielilor pentru funcționarea și desfășurarea activităților aferente investițiilor de tip "hard" finanțate. Investiția nu trebuie să fie de tip rezidențial

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Obiectivele specifice ale măsurii sunt:

a) Îmbunătățirea calității serviciilor sociale locale prin investiții în infrastructura socială

- b) Îmbunătățirea calității vieții prin furnizarea de servicii sociale adaptate fiecărui grup vulnerabil
- c) Creșterea speranței de viață prin oferirea de servicii sociale continue la un nivel profesional ridicat, în special categoriilor de persoane care prezintă un risc ridicat
- d) investiții în crearea, îmbunătățirea, adaptarea la standardele de funcționare în siguranța a infrastructurii sociale, incluzând și investiții în producere de energie din surse regenerabile și de economisire a energiei

Măsura contribuie la prioritatea P6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr.1305/2013.

Măsura corespunde obiectivelor art. 20 Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale

(b) investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei;

g) investiții orientate spre transferul activităților și transformarea clădirilor sau a altor instituții aflate în interiorul sau apropierea așezărilor rurale, în scopul îmbunătățirii calității vieții sau al creșterii performanței de mediu a așezării respective

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6B încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- Inovare și protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice:

Potențialii beneficiari sunt încurajați ca în cadrul proiectelor să utilizeze soluții care conduc la eficientizarea consumului de energie. Reducerea consumului de energie prin măsuri de eficientizare a consumului și prin utilizarea cât mai largă a energiei din surse regenerabile prezintă o bună soluție pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. În cadrul procesului de proiectare trebuie luate în considerare materialele care asigură impactul minim asupra mediului.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Această măsură va fi complementară cu măsura M9/6B

Sinergia cu alte măsuri din SDL: M6/6A, M7/6A, M8/6A, M9/6B

2. Valoarea adăugată a măsurii

- Îmbunătățirea condițiilor de viață pentru locuitorii din teritoriul
- Îmbunătățirea infrastructurii sociale rurale crează premisele de dezvoltare a capitalului uman din teritoriul GAL
- Dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație UE

Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Legislație Națională

OG.nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare;

Legea asistenței sociale nr.292/2011;

HG.nr.383/2015 pentru aprobarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020.

Legea asistenței sociale nr. 292 din 2011

HG 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiarii direcți sunt:

- Entitati publice si private sau parteneriate;
- ONG-uri;
- Unitati de cult
- GAL-ul dacă nu există alți solicitanți în cadrul acestei măsuri.

Beneficiarul direct trebuie sa fie furnizor autorizat de servicii sociale sau se va autoriza pana la finalizarea implementării proiectului.

Beneficiari indirecti (grup țintă):

- Grupuri vulnerabile și persoane dezavantajate, cum ar fi șomerii pe termen lung, persoanele cu handicap, minoritățile etnice, comunitățile marginalizate și persoanele de toate vârstele, care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2014, în cazul proiectelor de investiții.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile

- Investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei pentru investițiile sociale.
- Investiții orientate spre transformarea clădirilor sau a altor instalații aflate în interiorul sau în apropierea așezărilor rurale, în scopul îmbunătățirii calității vieții sau al creșterii performanței de mediu a așezării respective, pentru dezvoltarea serviciilor sociale.

Operatiunile de mai sus vizeaza investitii noi care sa deserveasca serviciile sociale prevazute in Nomenclatorul serviciilor sociale, sau schimbarea de destinatie a unor cladiri existente prin modernizarea si adaptarea acestora pentru serviciile sociale.

7. Conditii de eligibilitate

- Solicitantul trebuie sa faca parte din categoria beneficiarilor eligibili
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală aprobată, corespunzătoare serviciilor sociale
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură
- Proiectul trebuie să demonstreze ca este sustenabil ulterior punerii in functiune;
- Investiția să se realizeze în teritoriul GAL
  - Solicitantul are obligatia de a prezenta dovada cofinantarii daca intensitatea va fi sub 100%
  - Solicitantul are obligativitatea intretinerii/mentenantei investitiei pe perioada aferenta(munim 5 ani de la ultima plata)
  - Investitia nu trebuie sa fie de tip rezidential daca sustenabilitatea este asigurata prin POCU masura 5.2 asa cum s-a precizat in descrierea generala

8. Criterii de selectie

- Numar de persoane care beneficiaza de infrastructuri sociale imbunatatite (beneficiari indirecti)
- Proiectul presupune investitii in producerea si utilizarea energiei din surse regenerabile

Criteriile de selectie vor fi detaliate suplimentar în Ghidul Solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

In cadrul acestei măsuri, se pot depune proiecte negeneratoare de venit. Astfel, ajutorul public nerambursabil acordat este de 100% din cheltuielile eligibile respective 30.195 euro

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare
6B Indicator specific	Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite 50 locuitori
Indicator suplimentar	Cheltuieli publice totale 30.195 euro

CAPITOLUL VI: Descrierea complementarității și/sau contribuției la obiectivele altor strategii relevante (naționale, sectoriale, regionale, județene etc.)

Măsurile SDL Țara Oașului (SDL ȚO) contribuie la realizarea obiectivelor verticale (OV) și orizontale (OO) ale Strategiei de Dezvoltare a Județului Satu Mare până în 2020 (SDJSM), a priorităților și obiectivelor specifice ale Planului de Dezvoltare al Regiunii de Nord-Vest 2014-2020, la dezvoltarea clasei de mijloc la sate dar și la realizarea unor obiective naționale sectoriale.

Măsurile M1 - sprijin pentru implementarea inovării și transferului de cunoștințe de către grupurile operaționale (GO) în politicile dezvoltării rurale, M2 Sprijin pentru activități de instruire, informare și acțiuni demonstrative, M4 - investiții în exploatarea agricole și pomicole, M8- sprijin pentru realizarea unui centru pentru servicii suport (servicii de consiliere în domeniul agricol, de creditare, de consultanță în elaborarea și implementarea de proiecte, servicii de proiectare, de contabilitate, servicii juridice etc) vor contribui direct la **prioritatea de creștere a competitivității sectorului agricol și îmbunătățirea condițiilor pentru fermele mici** a SDJ-SM. Măsurile M2, M8, -cooperarea în vederea diversificării agriculturii spre activități nonagricole, M6 - înființarea de activități neagricole și M7- dezvoltarea întreprinderilor neagricole în teritoriul Țării Oașului vor conduce direct la **prioritatea de asigurare a viabilității zonei rurale județene prin diversificarea economiei rurale și crearea de noi locuri de muncă**. Măsura M2 și măsura M5-sprijin pentru cooperarea pe orizontală și verticală între actorii din mediul rural pentru organizarea de lanțuri scurte și piețe locale, precum și M9 - dezvoltarea satelor vor conduce la **promovarea produselor agroalimentare tradiționale realizate, la sprijinirea producătorilor locali în vederea certificării produselor tradiționale, crearea unor branduri-umbrelă, precum și la organizarea și participarea la evenimente expoziționale pentru promovarea produselor agricole și alimentare ecologice certificate**; prin proiectele concrete realizate se va promova un stil de viață sănătos în rândul consumatorilor autohtoni la nivel de județ, prin creșterea consumului de produse ecologice realizate. Toate acestea măsuri din SDL ȚO vor conduce la **creșterea valorii adăugate a activităților economice din sectorul agricol și dezvoltarea rurală a județului Satu Mare (OV3 SDJSM)¹**.

Măsura M2 - pentru crearea de forme asociative și operaționalizarea acestora, M8 - pentru crearea unei structuri de sprijin a economiei rurale precum și M6 și M7 pentru înființarea și dezvoltarea activităților nonagricole cu accent pe inovare, TIC și energii regenerabile, agro-turism și activități tradiționale vor conduce la **îmbunătățirea productivității bazată pe economia verde în industrie și servicii, a gradului de specializare și inovare și la creșterea atractivității județului ca destinație de afaceri, deci la creșterea competitivității economice în industrie și servicii și dezvoltarea mediului antreprenorial în județ(OV1 SDJSM)²**.

Prin măsura M2 de creare și operaționalizare a diverselor forme asociative în scopul valorificării potențialului cultural material și imaterial și a celui turistic, M6 și M7 de înființare și de dezvoltare a întreprinderilor neagricole turistice sau în domenii conexe, M9 - pentru crearea, îmbunătățire și extinderea centrelor de informare turistică, a infrastructurii de agrement (în special în zonele din ȚO cu ape minerale benefice pentru

¹ Strategiei de Dezvoltare a Județului Satu Mare până în 2020, cap. II, pg. 21-24

² Strategiei de Dezvoltare a Județului Satu Mare până în 2020, cap. II, pg. 16-18

tratarea afecțiunilor aparatului cardio-vascular, afecțiunilor gastro-intestinale, hepato-biliare, digestive, reumatice) sau infrastructurii și elementelor imateriale culturale, se va dezvolta turismul de sănătate combinat cu evenimente culturale sau festivaluri tradiționale sau turismul cultural. Astfel se va realiza **creșterea competitivității sectorului turistic, cu prioritate în turismul de sănătate și cel cultural al județului (OV2 SDJSM)**³.

Măsurile deja descrise vor contribui și la **dezvoltarea regiunii NV**, la atingerea priorității de **creștere a competitivității economice a regiunii și stimulare a cercetării și inovării**⁴. În special măsurile M6 și M7 care au și criteriile de selecție referitoare la producerea sau/și utilizarea energiei din surse regenerabile, sau măsurile M9 și M10 cu criteriile de selecție legate de exploatarea resurselor de energie regenerabilă vor contribui direct la **valorificarea resurselor energetice regenerabile și a energiei geotermale județene (OV4 SDJSM)**⁵.

Măsura M2 de creare și operaționalizare a diverselor forme asociative în scop social, precum și măsura M10-investiții pentru dezvoltarea infrastructurii sociale va da posibilitatea creării, extinderii și modernizării infrastructurilor sociale pentru categorii de persoane vulnerabile; proiectele ce se vor implementa ulterior pe POCU vor conduce la **îmbunătățirea serviciilor sociale și la combaterea excluziunii sociale și a discriminării**. Deasemenea măsurile M1, M4, M5, M6, M7, M8 de operaționalizare a formelor asociative din agricultură și celelalte domenii de dezvoltare a satului precum și investițiile în exploatarea agricole și pomicole, cele privind înființarea și dezvoltarea întreprinderilor neagricole, de creare a centrului suport de sprijin a populației rurale vor contribui la stoparea fenomenului de scădere a populației tinere și calificate prin migrație și deci la **reducerea dezechilibrelor și creșterea integrării sociale la nivelul județului (OV5 SDJSM)**⁶. SDL contribuie în egală măsură la **dezvoltarea regiunii NV și atingerea obiectivelor specifice ale priorității de creștere a calității vieții locuitorilor din regiune** (creșterea calității infrastructurii și a serviciilor de bază; îmbunătățirea calității vieții grupurilor vulnerabile și dezavantajate, precum și asigurarea accesului la servicii sociale, de sănătate și de educație de calitate; îmbunătățirea capacității instituționale a administrației publice)⁷, în special prin măsurile sale de cooperare interinstituțională, de dezvoltare a satelor, de investiții pentru dezvoltarea infrastructurii sociale; toate măsurile SDL își aduc aportul, cum s-a mai arătat la crearea de locuri de muncă.

SDL Țara Oașului va contribui și la atingerea celor 5 obiective orizontale ale SDJSM⁸.

Astfel, măsurile referitoare la crearea diverselor forme asociative și rețele vor pune accent și pe transferul de informații, cunoștințe și bune practici în domeniul agriculturii și în politici de dezvoltare rurală; iar proiectele ce se vor realiza ulterior pe POCU, după operaționalizarea infrastructurilor sociale realizate prin SDL, vor contribui la **creșterea calității resurselor umane și la valorificarea și dezvoltarea acestora (OO1 SDJSM)**.

Măsurile M9 și M10 de dezvoltare a satelor și în domeniul social, prin crearea, îmbunătățirea și extinderea infrastructurii la scară mică, a serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement, culturale, sociale și a

³ Strategiei de Dezvoltare a Județului Satu Mare până în 2020, cap. II, pg. 18-21

⁴ Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest 2014-2020, Transilvania de Nord 2020, pg. 162-168

⁵ Strategiei de Dezvoltare a Județului Satu Mare până în 2020, cap. II, pg. 24-25

⁶ Strategiei de Dezvoltare a Județului Satu Mare până în 2020, cap. II, pg. 25-27

⁷ Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest 2014-2020, Transilvania de Nord 2020, pg. 174-183

⁸ Strategiei de Dezvoltare a Județului Satu Mare până în 2020, cap II, pg. 28-47

infrastructurii aferente de acces vor duce la **dezvoltarea județeană a infrastructurii suport pentru creșterea economică și dezvoltarea echilibrată (OO2 SDJSM).**

SDL ȚO are drept obiectiv transversal **protejarea mediului și atenuarea schimbărilor climatice.** Măsurile SDL vor ține deci cont de atingerea acestui obiectiv care este și unul județean (OO3 SDJSM), dar și de **prioritatea regională de utilizare eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante precum și de protecția mediului natural. Valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și construit și a identității culturale multietnice a regiunii ca sursă a dezvoltării regionale - obiectiv specific al regiunii** va fi atins și prin implementarea măsurilor M2 și M9⁹. GAL ȚO intenționează să se implice în proiecte de cooperare inter-teritoriale și trans-naționale pentru schimburi de experiență și bune practici și va contribui astfel la **obiectivul de cooperare teritorială al județului (OO4 SDJSM).** Măsurile M1, M2, M8 își aduc contribuția la creșterea gradului de cooperare între autoritățile publice și mediul de afaceri, în domeniile prioritare (agricultură, turism, servicii, industrii creative, energii regenerabile). Implementarea unor soluții de tip e-guvernare și dezvoltarea de parteneriate cu mediul de afaceri, universități și centre de cercetare-inovare contribuie la un alt obiectiv orizontal - **întărirea capacității instituționale a administrației publice din județ (OO5 SDJSM).**

Pentru dezvoltarea clasei de mijloc la sate¹⁰ se înscriu și **centrele suport pentru servicii adresate populației rurale și mic urbane alături de rețele și clustere orientate către sprijinul pentru cooperarea orizontală și verticală între actorii din mediul rural și mic urban.** SDL ȚO propune în acest sens, în primul rând, măsurile M1, M2, M5 și M8.

Unul dintre domeniile de specializare inteligentă până în anul 2020 definit în cadrul **strategiei naționale CDI¹¹ se referă la bioeconomie și la potențialul uriaș al agriculturii românești,** în contextul unei industrii alimentare locale tot mai active și cu standarde în creștere, al cercetării aplicative de succes din domeniu. M2 și M1 pentru înființarea și operaționalizarea de GO vor conduce prin acțiuni de cooperare între actorii locali la realizarea unor proiecte pilot pentru dezvoltarea de noi produse, practici, procese și tehnologii în sectorul agricol și alimentar.

Teritoriul GAL Țara Oașului cuprinde părți din Siturile Natura 2000 ROSCI0214 și ROSPA0068. Acestea se administrează pe baza Planului de Management al Ariilor Protejate Râul Tur 2016-2025, care are ca obiectiv asigurarea menținerii și refacerii stării favorabile de conservare pentru toate speciile și habitatele de interes comunitar. SDL ȚO se armonizează¹² cu acest plan prin măsura sa de cooperare M2 dar și cele referitoare la dezvoltarea agriculturii și a activităților neagricole și de dezvoltare a satelor (M4, M5, M6, M7, M9) prin care se va realiza educația ecologică, trasee turistice, dezvoltarea ecoturismului.

SDL ȚO, prin măsurile M2, M6, M7, M9 urmărește și **promovarea cunoașterii patrimoniului mobil prin intermediul noilor tehnologii, susținerea diversificării ofertei specifice, a spațiilor și modalităților de expunere a bunurilor culturale și de interacțiune a publicului cu acestea, susținerea și diversificarea proiectelor care se încadrează în programele de dezvoltare locală, care articulează dimensiunea conservării și transmiterii către generațiile următoare a meșteșugurilor tradiționale și a altor**

⁹ Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest 2014-2020, Transilvania de Nord 2020, pg. 184-192

¹⁰ Viziunea Guvernului pentru dezvoltarea clasei de mijloc la sate, cap.VII, pg. 8

¹¹ Strategia națională de Cercetare Dezvoltare și Inovare 2014-2020, pg. 17

¹² Planul de Management al Ariilor Protejate Râul Tur 2016-2025, pg. 36

elemente din patrimoniul cultural imaterial national- obiective specifice și direcții de acțiune ale strategiei sectoriale culturale până în 2020 ¹³.

---

¹³ Strategia sectorială în domeniul culturii 2014-2020, pg. 101, pg.118

CAPITOLUL VII: Descrierea planului de acțiune

Planul de acțiune pentru implementarea SDL va cuprinde următoarele acțiuni care vor fi realizate atât de angajații GAL, parteneriat dar și de către experți externi:

1. Pregătirea și publicarea apelurilor de selecție - măsura de infrastructură socială
2. Pregătirea și lansarea apelurilor de selecție
3. Animarea teritoriului
4. Analiza, evaluarea și selecția proiectelor
5. Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei
6. Verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate
7. Monitorizarea proiectelor contractate
8. Intocmirea dosarelor de achiziții și a cererilor de plată, aferente costurilor de funcționare și animare
9. Instruirea și dezvoltarea competențelor angajaților GAL
10. Instruirea liderilor locali din teritoriul GAL
11. Participare la activitățile RNDP și rețele europene
12. Actualizare și întreținere pagina web

Anul		1		2		3		4		5		6		7		8
Semestrul		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		2016	2017	2017	2018	2018	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023
Activitati	Responsabili															
1.Pregătirea și publicarea apelurilor de selecție - masuri de infrastructura sociala	Personal angajat/servicii externalizate															
2.Pregătirea și publicarea apelurilor de selecție	Personal angajat/servicii externalizate															
3.Animarea teritoriului (Promovare si informare)	Personal angajat/servicii externalizate/ parteneri															
4.Analiza, evaluarea și selecția proiectelor	Personal angajat/servicii externalizate/Comitetul de Selectie															
5.Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei	Personal angajat/servicii externalizate/parteneri															
6.Verificarea conformității	Personal angajat/servicii															

cererilor de plată pentru proiectele selectate (cu excepția situațiilor în care GAL este beneficiar)	externalizate																
7.Monitorizarea proiectelor contractate	Personal angajat																
8.Intocmirea dosarelor de achiziții și a cererilor de plată, aferente costurilor de funcționare și animare	Personal angajat/ servicii externalizate pentru intocmirea cererilor de plata																
9.Instruirea și dezvoltarea competențelor angajaților GAL	Servicii externalizate																
10.Instruirea liderilor locali din teritoriul GAL privind implementarea SDL	Servicii externalizate																

11.Participare la activitatile RNR si retele europene	Servicii externalizate															
12.Actualizare si intretinere pagina web	Servicii externalizate															

Resursele financiare necesare pentru desfasurarea actiunilor propuse vor fi alcatuite din:bugetul alocat costurilor de functionare GAL - respectiv 404298 euro resurse externe: cotizatiile membrilor; venituri realizate din activități economice directe; donații, sponsorizări sau resurse obținute de la bugetul de stat sau de la bugetele locale; alte venituri prevăzute de lege.

CAPITOLUL VIII: Descrierea procesului de implicare a comunităților locale în elaborarea strategiei

Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locala a microregiunii Tara Oasului s-a realizat prin promovarea de jos în sus a inițiativelor și activităților de dezvoltare de către comunitățile locale, având ca punct de plecare nevoile și potențialul identificate la nivel local. Acest proces a contribuit la creșterea capacității de colaborare la nivel teritorial între principalii actori locali interesați de dezvoltarea echilibrată a comunității lor și de accelerarea evoluției comunității lor.

În acest scop s-au desfășurat acțiuni de animare și informare publică, grupuri de lucru și consultări cu parteneriatul. Toate aceste activități au fost externalizate către o firmă de organizare de evenimente.

Intr-o prima etapa au avut loc 13 activități de animare a teritoriului în cele 13 localități din microregiune respectiv în comunele Tarna Mare, Batarci, Turt, Gherta Mica, Calinesti Oas, Orasu Nou, Racsa, Vama, Certeze, Bixad, Tarsolt, Camarzana și orașul Negresti Oas, cu scopul de a informa comunitățile locale, dar și de culegere de date pe baza de chestionare. La aceste acțiuni au participat 280 de persoane reprezentanți ai sectorului public, privat, ONG, persoane fizice și reprezentanți ai unor unități de cult.

În cadrul acestor întâlniri publice au fost atinse următoarele obiective:

- informarea comunităților cu privire la oportunitățile de dezvoltare oferite prin LEADER, misiunea GAL, exemple de proiecte de succes, idei de proiecte;
- procesul de realizare a strategiei de dezvoltare locală;
- mobilizarea și responsabilizarea locuitorilor în sensul participării la îmbunătățirea propriei situații prin participarea la realizarea strategiei și la implementarea acesteia;
- dezvoltarea capacității comunităților și autorităților locale de a evalua cu succes nevoile și resursele pe care le au, apoi, de a le prioritiza, planifica, implementa și de a menține participarea comunității în implementarea SDL;
- identificarea persoanelor resursă din comunitate;
- identificare de noi membri;

Pentru realizarea acestor întâlniri publice, firma de organizare de evenimente a asigurat cele 13 locații și logistica necesară. Tot firma de organizare de evenimente a transmis un comunicat de presă referitor la începerea elaborării SDL și un anunț în presa locală în care a fost publicat calendarul de desfășurare a întâlnirilor publice din cele 13 localități, respectiv în ziarul online www.portasm.ro. Aceleași informații au fost postate și pe site-ul GAL.

Pentru mobilizarea comunităților, au fost distribuite celor mai reprezentativi și interesați actori locali 450 de invitații și 450 de pliante, în medie 35 buc/localitate. Invitațiile au fost realizate în format A4 și au conținut informații despre locația desfășurării evenimentului, scopul întâlnirii și orele de desfășurare. Informațiile din pliant s-au referit la parteneriat (GAL), LEADER și prioritățile care se pot finanta prin această axă.

Intrucat parteneriatul a beneficiat de sprijin pregatitor pentru elaborarea strategiei, premergator intalnirilor au fost postate cate doua afise in fiecare comuna, realizate conform Anexei 3 ale ghidului solicitantului sub-masura 19.1.

Pentru culegerea de date cantitative s-au distribuit participantilor pentru completare chestionare. Temele abordate au fost nevoile si potentialul din teritoriu din sfere de activitate precum: administratie, economie, agricultura, social, cultural si mediu.

De asemenea in cadrul acestor intalniri au fost selectate persoane reprezentative pentru grupurile de lucru cu respectarea principiului egalitatii de sanse dintre bărbați și femei și a integrării de gen, cât și cu prevenirea oricărei discriminări pe criterii de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală. Pentru fiecare intalnire publica a fost elaborate o Minuta a intalnirii.

In etapa a doua a elaborarii strategiei au avut loc 3 intalniri ale grupurilor de lucru in paralel cu 3 consultari ale parteneriatului.

Pentru o cat mai buna realizare a grupurilor de lucru si a consultarilor cu parteneriatul, reprezentantii firmei de organizare evenimente s-au asigurat ca exista conditiile logistice adecvate pentru desfasurarea activitatilor, ca sunt dotate corespunzator si ca este asigurata masa de pranz pentru participanti.

Astfel, s-au organizat intalniri a 4 grupuri de lucru, in trei locatii din cadrul teritoriului, respectiv Vama, Turt si Negresti Oaş. Membrii grupurilor de lucru au fost identificati din randul participantilor la intalnirile publice, cate 7 persoane pentru fiecare tematica, in total 28 de persoane. Tematicile celor patru grupuri de lucru au fost: Instituțional (servicii publice) și infrastructura mica, Economie locala (IMM și turism); Agricultura si mediu, Social si cultural.

Fiecare grup de lucru a fost moderat de catre un reprezentat al firmei de organizare de evenimente sau al firmei de consultanta. Rezultatele intalnirii grupurilor de lucru au fost urmatoarele: nevoi si oportunitati identificate, 4 analize SWOT pe fiecare tematică abordată în parte, prioritățile și măsurile SDL identificate. Durata unei intalniri de lucru a fost de 8 ore cu pauza de pranz si doua pauze de cafea. La primul GL a fost prezenta si televiziunea locala TV 1 Satu Mare, care a prezentat stiri de la acest eveniment, mediatizand astfel evenimentul in teritoriul GAL.

In cadrul intâlnirilor cu parteneriatul a fost prezentata strategia in trei stadii de elaborare, prima data o varianta draft a SDL-ului, cea de a doua consultare a avut loc dupa completarea documentatiei cu observatiile venite din partea parteneriatului, iar la ultima intalnire a avut loc validarea variantei finale a SDL-ului. In cadrul consultarilor cu parteneriatul au fost prezenti toti membri parteneriatului. Timpul alocat pentru o intalnire de consultare a fost de 4 ore.

Dupa fiecare grup de lucru, a fost organizata o intalnire cu parteneriatul in cadrul careia au fost prezentate rezultatele de la GL, acestia avind posibilitatea de a interveni cu idei noi sau obiectii.

Intalnirile cu parteneriatul au avut loc in 3 locatii diferite si anume in Vama, Turt si Negresti Oaş. La ultima intalnire a fost prezentata varianta finala a SDL in scopul validarii.

Capitolul IX: Organizarea viitorului GAL - Descrierea mecanismelor de gestionare, monitorizare, evaluare și control a strategiei

Grupul de Acțiune Locală Tara Oasului este principalul responsabil de reușita implementării SDL pentru teritoriul acoperit de GAL. Prin urmare, este necesar a se asigura un management profesionist, cu resurse corespunzătoare. Evaluarea proprie și monitorizarea permanentă trebuie axate pe valoarea adăugată a abordării LEADER, eficiență și eficacitate pentru a asigura un management adecvat.

Pe lângă sarcina principală de implementare a propriei strategii, GAL preia funcțiile administrative principale, respectiv:

1) Pregătirea și publicarea apelurilor de selecție

Conform priorităților descrise în Strategia de Dezvoltare Locală, G.A.L.-ul lansează, respectându-se principiul transparenței, apeluri de selecție cu termen de depunere sau depunere continuă a proiectelor pe întreg teritoriul asociației compus din următoarele comune: Tarna Mare, Bătarci, Turț, Gherța Mică, Călinești-Oaș, Orașu Nou, Racșa, Vama, Cămărzana, Tîrșolt, Bixad, Certeze și orasul Negrești Oas.

2) Animarea teritoriului prin acțiuni de promovare și informare

Activitățile de animare sunt foarte importante pentru stimularea procesului de dezvoltare locală. GAL va utiliza diferite mijloace de informare a comunității locale cu privire la posibilitățile obținere de granturi pentru finanțarea proiectelor: întâlniri și evenimente publice, publicitate în mass media locală, diseminare de pliante și publicații proprii, promovare pe internet, inclusiv prin intermediul membrilor GAL.

3) Analiza, evaluarea și selecția proiectelor prin acordarea de prioritate operațiunilor în funcție de contribuția adusă la atingerea obiectivelor și țintelor strategiei

Proiectele solicitanților din teritoriul GAL vor fi depuse la sediul GAL, unde vor fi înregistrate cu număr/data. După închiderea sesiunii de depunere a proiectelor, acestea vor fi analizate, evaluate de către 2 experți ai GAL, din punct de vedere al conformității, eligibilității și al criteriilor de selecție. Selecția o va face Comitetul de Selecție care va emite Raportul de Selecție final, în care vor fi înscrise proiectele retrase, neeligibile, eligibile neselectate și eligibile selectate, valoarea acestora, numele solicitanților, iar pentru proiectele eligibile punctajul obținut pentru fiecare criteriu de selecție. Proiectele selectate de către G.A.L. vor fi depuse în vederea verificării aferente la OJFIR/CRFIR. Analiza și evaluarea proiectelor se va face de către 2 experți angajați ai GAL, pe principiul „4 ochi”. Angajarea personalului se va efectua cu respectarea Codului Muncii, precum și a legislației cu incidență în reglementarea conflictului de interese.

4) Verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate (cu excepția situațiilor în care GAL este beneficiar)

Verificarea conformității cererilor de plată a beneficiarilor se va face de către 2 experți angajați ai GAL, alții decât cei cu sarcini de analiză și evaluare, pe principiul „4 ochi”. Angajarea personalului se va efectua cu respectarea Codului Muncii, precum și a legislației cu incidență în reglementarea conflictului de interese. Experții care vor verifica cererile de plată ale beneficiarilor vor fi diferiți de cei care vor face evaluarea proiectelor.

5) Monitorizarea proiectelor contractate va urmări adoptarea operativă a deciziilor în implementarea proiectelor prin:

- Identificarea problemelor întâmpinate în implementarea proiectelor;
- Managementul curent al proiectelor;
- Execuția operativă, completă și corectă a procedurilor de managementul resurselor;
- Coordonarea eficientă a componentelor;
- Monitorizare și raportare a rezultatelor;
- Actualizarea surselor de informații pentru asigurarea proceselor externe de monitorizare.

Se va face de către 2 experți angajații GAL cu sarcini de analiză, evaluare și monitorizare, care vor urmări proiectele beneficiarilor aflate în implementare, de-a lungul ciclului lor, având grijă să nu se depășească anumite termene care ar duce la suspendarea implementării lor.

6) Monitorizarea și evaluarea și controlul implementării strategiei

Activitatea de monitorizare țintește managementul tehnic și financiar al implementării strategiei de dezvoltare locală astfel încât să faciliteze colectarea sistematică și structurată, pe baze anuale a datelor cu privire la activitățile desfășurate. Sistemul de monitorizare asigură colectarea datelor statistice și a indicatorilor de monitorizare pentru implementarea Strategiei de dezvoltare locală.

Cei 2 experți vor colecta prin intermediul instrumentelor și a indicatorilor de monitorizare datele necesare monitorizării implementării proiectelor și implicit a strategiei de dezvoltare locală. Astfel, se vor putea cumula date pentru monitorizarea implementării strategiei de dezvoltare de sus în jos - de la proiecte la plan, ca instrument pentru gestionarea tehnică și financiară a Strategiei de dezvoltare locală.

Indicatori utilizați:

- 📊 **Indicatori financiari (input)** - se referă la bugetul alocat pe fiecare nivel de asistență. Acești indicatori sunt utilizați pentru monitorizarea progresului Strategiei de Dezvoltare Locală în funcție de angajamentele și plățile (anuale) efectuate din fondurile disponibile pentru fiecare operație, măsură în relație cu costurile eligibile .
- 📊 **Indicatori de realizare (output)** - se referă la activitatea efectuată. Aceștia sunt măsurați în unități fizice sau monetare ,cantitativi sau calitativi (numărul de ferme susținute financiar, valoarea investiției etc.)
- 📊 **Indicatori de rezultat** - se referă la efectul direct și imediat al Strategiei de Dezvoltare Locală. Aceștia furnizează informații asupra schimbărilor, de exemplu, mediul, capacitatea sau performanța beneficiarilor direcți. Acest tip de indicatori pot fi de natură cantitativa sau calitativa .Persoanele cu atribuții în acest sens din cadrul GAL-ului vor produce rapoarte de monitorizare necesare urmării stadiului implementării și a progresului implementării strategiei de dezvoltare locală.

Frecvența rapoartelor de monitorizare va fi stabilită de către structurile de conducere ale GAL-ului (trimestrial sau semestrial). Anual va fi întocmit raportul anual de progres în implementarea strategiei de dezvoltare locală.

Informațiile din cadrul rapoartelor de monitorizare, rapoartelor anuale de progres vor fi folosite de către structurile GAL-ului (Consiliul Director, Comitetul de selecție și orice alte structuri necesare) pentru fundamentarea deciziilor legate de implementarea strategiei de dezvoltare locală.

Activitatea de control are în vedere respectarea planificării legate de implementarea strategiei de dezvoltare locală.

Activitatea de control are în vedere activitatea de verificare și control desfășurate de către GAL.

Astfel, prin exercitarea activităților de control, se urmărește realizarea următoarelor obiective specifice:

- ✓ Intervenția în timp real asupra lanțului de management și de control al sprijinului financiar;
- ✓ Punerea la dispoziția factorilor implicați a tuturor informațiilor referitoare la gestionarea și implementarea strategiei de dezvoltare locală;
- ✓ Informarea periodică a autorităților regionale, naționale și europene cu privire la evoluția implementării strategiei de dezvoltare locală.

7) Intocmirea cererilor de plată, dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare

La solicitările de plată, GAL va respecta "Instrucțiunile de Plată", anexa la Contractul de Finanțare. Pentru realizarea achizițiilor, se vor respecta "Instrucțiunile privind achizițiile publice pentru beneficiarii PNDR", anexa la Contractul de Finanțare.

8) Aspecte specifice domeniilor: financiar, contabilitate, juridic, resurse umane, IT&C, evaluare și monitorizare proiecte, evaluare și monitorizare SDL, etc.

Sarcinile ce revin GAL, conform art. 34 al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 sunt obligatorii și esențiale pentru implementarea cu succes a SDL și vizează:

- consolidarea capacității actorilor locali relevanți de a dezvolta și implementa operațiunile, inclusiv promovarea capacităților lor de management al proiectelor;
- conceperea unei proceduri de selecție nediscriminatorii și transparente și a unor criterii obiective în ceea ce privește selectarea operațiunilor, care să evite conflictele de interese, care garantează că cel puțin 51% din voturile privind deciziile de selecție sunt exprimate de parteneri care nu au statutul de autorități publice și permite selecția prin procedură scrisă;
- asigurarea, cu ocazia selecționării operațiunilor, a coerenței cu strategia de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității, prin acordarea de prioritate operațiunilor în funcție de contribuția adusă la atingerea obiectivelor și țintelor strategiei;
- pregătirea și publicarea de cereri de propuneri sau a unei proceduri permanente de depunere de proiecte, inclusiv definirea criteriilor de selecție;
- primirea și evaluarea cererilor de finanțare și cererilor de plată depuse;
- selectarea operațiunilor, stabilirea cuantumului contribuției și prezentarea propunerilor către organismul responsabil pentru verificarea finală a eligibilității înainte de aprobare;

- monitorizarea implementării strategiei de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității și a operațiunilor sprijinite și efectuarea de activități specifice de evaluare în legătură cu strategia respectivă.

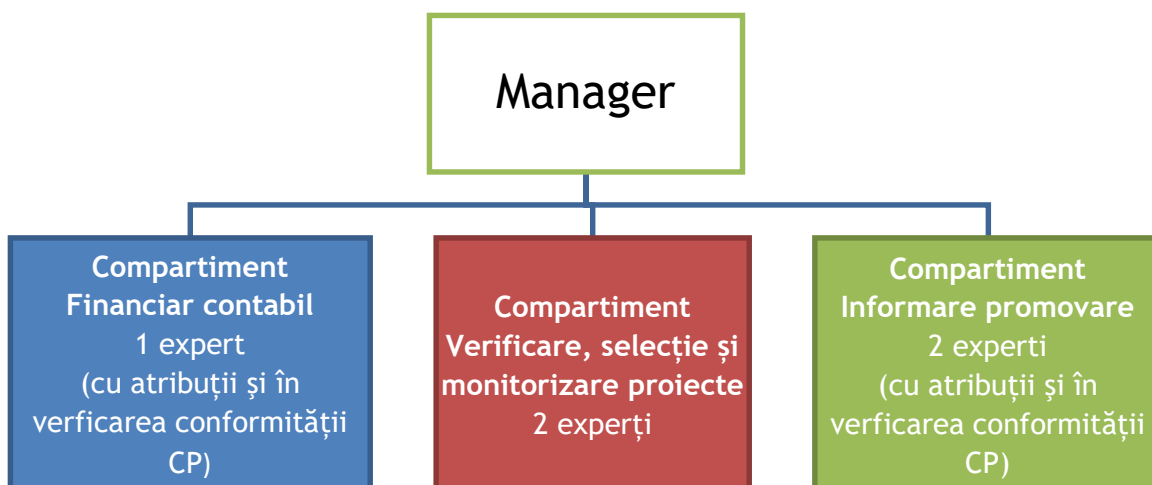
Echipe de implementare a SDL va avea următoarea componență orientativă:

- Manager (responsabil administrativ)** - coordonează activitatea GAL atât sub aspect organizatoric cât și al respectării procedurilor de lucru
- Responsabil financiar - contabil** - se ocupă de supravegherea și controlul evidenței financiar - contabile a GAL-ului, va avea și atribuții de verificare a conformității cererilor de plată;
- 2 experți responsabili cu verificarea, selecția și monitorizarea proiectelor** ce se vor implementa;
- 2 experți informare-promovare** - cu sarcini în animarea teritoriului și care vor avea sarcini suplimentare de întocmire a dosarelor de achiziții publice, multiplicare, arhivare a lor și de verificare cereri de plată beneficiari
- Consultanți externi** - în funcție de necesități pentru buna desfășurare a activităților GAL: financiar, juridic, IT&C, experți tehnici, consultanți;

Recrutarea personalului se va face conform prevederilor Codului muncii. Contractele individuale de muncă ale personalului GAL vor fi întocmite conform legislației naționale în vigoare, inclusiv cu respectarea timpului de muncă și timpului de odihnă (minim 4 ore/zi), așa cum este prevăzut în Codul muncii precum și a legislației cu incidență în reglementarea conflictului de interese.

Organele de conducere ale GAL (CD) vor organiza cel puțin o dată pe an, verificarea activității desfășurate de către personalul GAL (manager și restul personalului angajat) în vederea menținerii nivelului salarial stabilit anterior și totodată a menținerii în funcție a personalului angajat.

ORGANIGRAMA

CAPITOLUL X: Planul de finanțare al strategiei

În vederea calculării Componentei A, s-a utilizat următorul algoritm:

Locuitori: 61062 de locuitori X 19,84 euro/locuitor= 1211470 euro

Suprafață: 822,05 km²X 985.37 euro/ km²= 810023 euro

Total:

2021493 euro

Strategia are un caracter integrat și inovator, prin abordarea multisectorială și prin faptul că pune accent pe sinergia și complementaritatea inițiativelor la nivel local. Valorile aferente fiecărei priorități au la bază nevoile rezultate din analiza diagnostic și analiza SWOT. Alocarea este reflectată de următoarea ierarhizare a priorităților:

Prioritate	Masura	Contributia publica nerambursabila/masura	Contributia publica nerambursabila/prioritate	Procent
6	M6/6A	145.500,00	1.127.820,50	42,23
	M7/6A	264.625,50		
	M8/6A	10.000		
	M9/6B	677.500,00		
	M10/6B	30.195,00		
3	M5/3A	485.965,03	485.965,03	18,20
1	M1/1A	352.515,56	402.515,56	15,07
	M2/1C	50.000,00		
	M3/1B	0		
2	M4/2A	120.169,76	120.169,76	4,5
Cheltuieli de functionare		534.116,71	534.116,71	20,00

Alocarea financiară cea mai mare este destinată priorității 6 pentru care există 5 măsuri dedicate beneficiarilor din mediul privat și public pentru proiecte care vizează inițierea sau dezvoltarea de activități neagricole și proiecte de infrastructură mică, îndeosebi din domeniul social, cultural, patrimoniu natural, IT&C, energii regenerabile. Activitățile neagricole vor contribui la rezolvarea unor nevoi legate de dezvoltarea mestesugurilor, serviciilor, turismului cu prioritizarea energiei regenerabile și al IT&C. Pentru prioritatea 3 se propune singura masura destinată facilitării primei vânzări a produselor agricole prin

“lantul scurt”, oferind astfel posibilitatea micilor fermieri de a-si vinde produsele, mai ales prin cooperare.

Cele 3 măsuri care contribuie la prioritatea 1 vizeaza cooperarea pentru transferul de tehnologie in mediul rural, prin proiecte pilot si produse si procese noi.

Prioritatea 2 este mai putin sustinuta financiar deoarece se regaseste in PNDR, prin LEADER fiind sprijiniți în principal fermierii mici.

CAPITOLUL XI: Procedura de evaluare și selecție a proiectelor depuse în cadrul SDL

Conform priorităților descrise în strategie, GAL lansează apeluri de selecție a proiectelor, pe plan local. GAL trebuie să întreprindă toate demersurile necesare pentru a se asigura transparența procesului de selecție. Apelul se adresează actorilor locali sau altor beneficiari care propun proiecte ce vor fi implementate în aria de acoperire a GAL. Potențialul beneficiar depune proiectul la secretariatul GAL sub formă de Cerere de Finanțare și anexe.

Evaluarea proiectelor depuse la GAL

În timpul sesiunii de depunere a proiectelor, angajații GAL care au atribuții de evaluare, verifică conformitatea proiectului, iar pentru proiectele declarate conforme se va verifica respectarea criteriilor de eligibilitate în conformitate cu cerințele impuse pentru fiecare măsură din SDL, coroborate cu prevederile Ghidului Solicitantului și Manualului de procedură pentru implementarea măsurii respective. GAL poate să solicite beneficiarului clarificări referitoare la îndeplinirea condițiilor de conformitate, eligibilitate și selecție, dacă este cazul. Angajații GAL implicați în procesul de evaluare a proiectelor pot realiza vizita pe teren în vederea verificării eligibilității, iar în acest scop vor completa Fișa de verificare pe teren. GAL are obligația de a specifica clar criteriile de selecție și punctajul maxim acordat pentru fiecare criteriu în parte. Toate verificările efectuate de către angajații GAL vor respecta principiul de verificare “4 ochi”, respectiv vor fi verificate și semnate de către 2 angajați - Toate fișele de verificare vor fi semnate numai de către angajații GAL, chiar dacă pentru efectuarea verificărilor aceștia au beneficiat de consultanță sau suport tehnic extern.

Selecția proiectelor se va face de către un Comitet de Selecție alcătuit din 7 membri (reprezentanți ai autorităților și organizațiilor care fac parte din parteneriat), respectiv 3 parteneri publici, 2 parteneri privați și 2 parteneri reprezentanți ai societății civile (conform tabelului de mai jos). Pentru fiecare membru se desemnează un supleant. Componența nominală a comitetului de selecție este stabilită de către parteneriat. În situația în care o persoană selectată în Comitet nu poate participa, din motive obiective, la lucrările unei sesiuni de selecție, ea are obligația de a notifica acest aspect Consiliului Director, care va decide înlocuirea cu unul dintre supleanții din aceeași categorie.

În cadrul Comitetului de selecție trebuie să se respecte următoarele cerințe: in orice situație, ponderea reprezentanților organizațiilor ce provin din mediul privat și societatea civilă trebuie să fie mai mare de 50% din totalul membrilor Comitetului de Selecție, iar reprezentanții organizațiilor din mediul urban să nu depășească 25% din totalul membrilor. Selecția proiectelor se face aplicând regula de „dublu cvorum”, respectiv pentru validarea voturilor, este necesar ca în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din membrii Comitetului de Selecție, din care peste 50% să fie din mediul privat și societate civilă, iar

reprezentanții organizațiilor din mediul urban să nu depășească 25% din numărul membrilor. După încheierea procesului de evaluare și selecție, Comitetul de Selecție va emite un Raport de Selecție Intermediar, în care vor fi înscrise proiectele retrase, neeligibile, eligibile neselectate și eligibile selectate, valoarea acestora, numele solicitanților, iar pentru proiectele eligibile punctajul obținut pentru fiecare criteriu de selecție. Raportul de Selecție Intermediar va fi publicat pe pagina de web a GAL. În baza acestuia, GAL va transmite rezultatele selecției către solicitanți. Beneficiarii care au fost notificați de către GAL de faptul că proiectele acestora au fost declarate neeligibile sau nu au fost selectate pot depune contestații la sediul GAL în termen de maximum 5 zile lucrătoare de la primirea notificării. Contestațiile primite vor fi analizate de către o Comisie de Soluționare a Contestațiilor înființată la nivelul GAL în acest sens, care va fi compusă din alte persoane față de cele care au făcut parte din Comitetul de Selecție. Componenta Comisiei de Soluționare a Contestațiilor va respecta ponderile privind participarea public - privată aplicate pentru constituirea Comitetului de Selecție.

Comisia de Soluționare a Contestațiilor este numită și aprobată de către Consiliul Director al GAL. Membrii Comisiei de Soluționare a Contestațiilor vor respecta regulile conflictului de interes, completând aceeași declarație ca și membrii Comitetului de selecție. În urma soluționării eventualelor contestații, Comisia de Soluționare a Contestațiilor va elabora un Raport de Contestații, care va fi semnat de către membrii Comisiei și va fi înaintat Comitetului de Selecție al GAL. GAL va publica pe pagina de web proprie Raportul de Contestații. În baza Raportului de Contestații, Comitetul de Selecție va emite Raportul de selecție final. În Raportul de Selecție Final vor fi evidențiate proiectele declarate eligibile sau selectate în baza soluționării contestațiilor. GAL va publica pe pagina de web proprie Raportul de Selecție Final și va înștiința solicitanții asupra rezultatelor procesului de evaluare și selecție.

Tabel cu componența Comitetului de Selecție:

PARTENERI PUBLICI		
Partener	Funcția în CS	Tip/Observații
Comuna Turt	Membru plin	Comuna Turt
Comuna Gherta Mica	Membru plin	Comuna Gherta Mica
Comuna Vama	Membru plin	Comuna Vama
PARTENERI PRIVAȚI		
Partener	Funcția în CS	Tip/Observații
Europrod Décor SRL	Membru plin	Comuna Vama
Danut Daniela Maria PFA	Membru plin	Comuna Turt
SOCIETATE CIVILĂ		
Partener	Funcția în CS	Tip/Observații
Asociația Tara Oasului - Turism si Voluntariat	Membru plin	Comuna Vama
Asociația Culturală MARA OAS	Membru plin	Orasul Negresti Oas
PARTENERI PUBLICI- SUPLEANTI		
Partener	Funcția în CS	Tip/Observații
Comuna Tarna Mare	Membru supleant	Comuna Tarna Mare
Comuna Tirsolt	Membru supleant	Comuna Tirsolt
Comuna Racsa	Membru supleant	Comuna Racsa
PARTENERI PRIVAȚI-SUPLEANTI		

Partener	Funcția în CS	Tip/Observații
Blach Steel SRL	Membru supleant	Orasul Negresti Oas
Sarcuta Rodica PFA	Membru supleant	Comuna Batarci
Detur Solution SRL	Membru supleant	Comuna Vama
SOCIETATE CIVILĂ-SUPLEANTI		
Partener	Funcția în CS	Tip/Observații
Asociația "Cutezanta"	Membru supleant	Comuna Vama

CAPITOLUL XII: Descrierea mecanismelor de evitare a posibilelor conflicte de interes conform legislației naționale

Pentru a garanta transparența în procesul decizional la nivelul GAL Țara Oașului și pentru a evita orice potențial conflict de interes, se va avea în vedere respectarea prevederilor legale naționale (Legea 161/2003, OUG 66/2011, HG 875/2011, legile 78/2000, 215/2001, 161/2003, 393/2004, 286/2009 cu modificările și completările ulterioare) și comunitare (Regulamentul CE 966/2012), precum și reguli și proceduri interne aplicabile în următoarele situații:

a) Procesul de evaluare și selecție a proiectelor

Procesul de evaluare și selecție a propunerilor de proiecte va avea la bază o procedură scrisă și criteriile de selecție specifice măsurii respective. Se vor respecta următoarele reguli:

- Angajații GAL cu rol în verificarea și evaluarea proiectelor nu pot face parte din Comitetul de Selecție (CS) și nici din Comisia de Soluționare a Contestațiilor (CSC) pentru proiectele verificate/evaluate;
- Membrii CS nu pot face parte din CSC;
- Toate persoanele implicate în evaluarea și selecția proiectelor (angajații GAL implicați în procesul de verificare/evaluare, membrii CS, membrii CSC) vor completa o Declarație privind evitarea conflictului de interes.

Declarația va face referire la prevederile art.10 și art.11 din OG 66/2011, Cap.2, Secțiunea II - Reguli în materia conflictului de interes și va conține cel puțin următoarele: numele și prenumele declarantului; funcția deținută la nivel GAL; rolul în cadrul procesului de evaluare, CS/CSC; luarea la cunoștință a prevederilor privind conflictul de interes așa cum este acesta prevăzut la art. 10 și 11 din OG 66/2011, Cap. 2, Secțiunea II - Reguli în materia conflictului de interes; asumarea faptului că în situația în care se constată că aceasta declarație nu este conformă cu realitatea, persoana semnatară este pasibilă de încălcarea prevederilor legislației penale privind falsul în declarații.

- Orice persoană care face parte din structurile de verificare a proiectelor, care este angajată în orice fel de relație profesională sau personală cu promotorul de proiect sau are interese profesionale sau personale în proiect, poate depune proiecte, cu obligația de a prezenta o declarație în scris în care să explice natura relației/interesul respectiv și nu poate participa la procesul de selecție a proiectelor.

b) Procesul de achiziții derulate de GAL

În procesul de achiziții se vor urma instrucțiunile PNDR privind achizițiile publice, cu asigurarea respectării legislației în vigoare.

Membrii Comisiei de Evaluare și Selecție a ofertelor/CSC vor întreprinde toate diligențele pentru evitarea conflictului de interese și vor da o declarație de neîncadrare în situațiile conflictului de interese. Verificarea conflictului de interese se va face conform instrucțiunilor PNDR privind achizițiile publice.